

# Zpravodaj

Smiřic, Rodova a Holohlav

číslo 1

červen 2019



Čarodějnický slet ve smiřické mateřince str. 10

Z obsahu:

**Luděk Munzar  
a smiřické loutky**

slavný herec ve vzpomínkách loutkářů

**str. 9**

**Proč máme ve Smiřicích  
ulici Ed. Karla**

životní příběh významného rodáka

**str. 19**

**Valdštejn – Poslední dějství**

další osudy aktérů a iniciátorů  
vražedného spiknutí

**str. 24**

# Slovo starosty

Vážení občané,

dovolím si Vás na sklonku prvního pololetí poinformovat o aktuálním dění ve městě.

Nejzásadnější akcí je rekonstrukce průtahu městem. Podrobné informace jste našli v květnovém Infoservisu, proto nyní shrnu pouze základní fakta k datu 20. 5. 2019, kdy piši tento článek.

Kraj je vlastníkem hlavní silnice a tedy i prostřednictvím své organizace Údržba silnic Královéhradeckého kraje tuto akci realizuje. Spuštění letošní etapy čeká na dokončení mostu přes Mlýnský potok. Nové stavební povolení vydávané stavebním úřadem Magistrátu města Hradec Králové se vleče od konce loňského roku. V těchto dnech by mělo být konečně vydáno. Dokončení mostu je tak plánováno do konce srpna 2019. Letošní etapa by s ohledem na časový posun měla proběhnout v úseku mezi křižovatkami Palackého–Jiráskova a Palackého–Mlýnská. Doba trvání rekonstrukce tohoto úseku se předpokládá 2,5 měsíce. Město bude opět realizovat a tedy i financovat chodníky podél rekonstruovaného úseku.

Další poměrně rozsáhlou akcí je předláždění chodníků v ulici Ed. Karla do nové zámkové dlažby. Jedná se o jednu z nejfrekventovanějších tras ve městě, která navíc ústí do centra města. Zároveň v této ulici dochází k výměně veřejného osvětlení. Osvětlení bude rovněž vyměněno v ulici Jiráskově a následně také v zámeckém parku. Tím bude nastartována postupná obnova zámeckého parku, která proběhne v několika letech.



Ulice Ed. Karla dostává novou podobu

Po výměně veřejného osvětlení parku by měla následovat oprava pěších cest a výměna veškerého mobiliáře v podobě košů a laviček.

Město má také objednanou novou hasičskou cisternu, která by měla být dodána v průběhu září 2019. Prostředky na nákup této cisterny má město uloženy na rezervním fondu.

Další akcí města je oprava fasády ZŠ Smiřice včetně šatnového traktu. Dokončení této akce se předpokládá na podzim letošního roku. Rovněž také plánujeme zahájení obnovy lokality tzv. starého sídliště. Začít by se mělo vybudováním parkovišť a chodníků.

Poslední informace se týká personální změny v MŠ Smiřice. Před několika týdny proběhl konkurz na pozici ředitel/ka s ohledem na odchod stávající ředitelky paní Jarmily Stoklaskové do důchodu. Při této příležitosti bych jí rád poděkoval jménem města za její letité působení v MŠ Smiřice. Novou ředitelkou se na základě jednohlasného výroku konkurzní komise s účinností od 1. 7. 2019 stala paní Bc. Pavlína Drabíková, které jménem města přeji hodně úspěchů.

To je aktuálně celkem vše ze současného dění. Dovoluji si závěrem popřát pohodové léto a hezké dovolené.

**Bc. Luboš Tuzar, starosta**



Severní strana školní budovy s opravenou fasádou

## Slovo tajemnice

Vážení občané,

před prázdninami mi dovoluji opět několik slov o činnosti úřadu. Agendy úřadu jsou v současné době legislativně stabilizované, nicméně „ve hře“ je znovu nový stavební zákon a s ním spojená změna v působnosti stavebních úřadů. Základním stupněm nové soustavy institucí by měly být krajské stavební úřady se sídly v krajských městech a územními pracovišti v obcích s rozšířenou působností (v okrese Hradec Králové to jsou Hradec Králové a Nový Bydžov). Na nižších úrovních, tj. i u nás, se uvažuje o možnosti zřídit případně kontaktní pracoviště. Návrh zákona je nyní v připomínkovém řízení, přičemž předsednictvo Svazu měst a obcí ČR jasně deklarovalo zásadní nesouhlas obcí s těmito změnami.

V prvním čtvrtletí tohoto roku proběhla ze strany Krajského úřadu Královéhradeckého kraje pravidelná kontrola agend, které úřad zajišťuje v tzv. přenesené působnosti státní správy (např. matrika, stavební, životní prostředí, sociální práce a sociálně-právní ochrana dětí a další). Žádné závažné nedostatky nebyly zjištěny, stejně tak i každoroční audity hospo-

daření končí s vyjádřením bez výhrad. To vše svědčí o svědomité práci mých kolegů. Faktem je, že všichni úředníci musí kromě předepsaného vzdělání složit i zkoušku odborné způsobilosti v příslušné agendě a mají povinnost se průběžně dále vzdělávat. Jen tak může úřad poskytovat kvalitní služby.

Jednou z dalších činností, které pro stát zajišťujeme, jsou volby. Vzhledem k tomu, že některé z voleb se konají prakticky každý rok, máme i v této oblasti stále co dělat. Letos se jednalo o volby do Evropského parlamentu. Neustále úspěšně pokračujeme v digitální archivaci a skartaci dokumentů, kde úzce spolupracujeme jak s dodavatelem naší elektronické spisové služby společností Triada, spol. s r. o., tak s Okresním státním archivem v Hradci Králové.

Přeji Vám všem krásné léto a příjemné dovolené.

**Mgr. Věra Hottmarová**

# Zprávy z matriky

Dne 9. února 2019 se v Erbovním sále ve Smiřicích konalo vítání občánků města Smiřice a obce Holohlavy, kterého se zúčastnily děti: Dominik Koldrt, Rozárie Schillerová, František Vodvarka, Šarlota Hyšplerová, Matouš Minařík, Laura Junková, Jakub Prda, Sofie Pánková a Jakub Machula.

Všechny děti byly zapsány do Pamětní knihy města Smiřic a Holohlav.



## ŽIVOTNÍ JUBILEA

### 80. narozeniny oslavily:

leden – Miluše Beránková

únor – Růžena Boušková

březen – Zdeňka Trmalová

duben – Květa Urlichová

### 85. narozeniny oslavily:

březen – Věra Košková, Miloslava Matoušová

### 90. narozeniny oslavili:

duben – Zdeňka Rolová, Maxmilián Maláč

Všem jubilantům upřímně gratulujeme a do dalších let přejeme hodně štěstí, zdraví a spokojenosti.

## SŇATKY (prosinec 2018 – červen 2019)

- |                           |                                                                 |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| 14.12. Erbovní sál        | Oliver Bradáč, Hradec Králové<br>Diana Horová, Divc             |
| 16.03. Erbovní sál        | Stěpan Georgijevič Vyrlan, Moldavsko<br>Dagmar Čechová, Hubíles |
| 30.03. Kaple Zjevení Páně | Milan Dubský, Královec<br>Adriana Lacková, Vlkov                |
| 27.04. Erbovní sál        | Vladimír Steiner, Světí<br>Andrea Stříbrná, Světí               |
| 27.04. Kaple Zjevení Páně | Miroslav Hlava, Smiřice<br>Karolína Skvrnová, Smiřice           |

- |                           |                                                                 |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| 27.04. Erbovní sál        | Jiří Mojžíš, Libřice<br>Jana Kňourková, Opočno                  |
| 27.04. Kaple Zjevení Páně | Martin Petira, Nové Město nad Metují<br>Alena Kottová, Humpolec |
| 25.05. Kaple Zjevení Páně | Lukáš Němec, Jablonec nad Jizerou<br>Lucie Paroboková, Jeřice   |
| 01.06. Erbovní sál        | Marek Bjalončík, Holohlavy<br>Lucie Venclová, Hradec Králové    |
| 01.06. Kaple Zjevení Páně | Lucie Novotná, Hradec Králové<br>Petr Křikava, Hradec Králové   |
| 01.06. Smržov, kaplička   | Jiří Svoboda, Smiřice                                           |
| Navštívení Panny Marie    | Monika Kykalová, Hubíles                                        |
- Všem novomanželům upřímně blahopřejeme.

## PERLOVÁ SVATBA

Dne 4. května 2019 si připomněli manželé Pavel a Lea Mannovi z Olešnice v Orlických horách v Kapli Zjevení Páně ve Smiřicích 30 let společného života.



## Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

listopad – Jiří Tuček

prosinec – Štefania Obrtalová, Oldřich Vondruška

leden – Miloslav Hamák, Jaroslav Kroutil, Milena Hutlová, Václav Lindr

únor – Radislav Richtera

březen – Marie Kundrtová

duben – Josef Štrégl, Drahomíra Černá, Jarmila Novotná

květen – Libuše Janderová, Jindřiška Jonešová, Ludmila Holmanová

Děkujeme všem za poskytnutí souhlasu se zveřejněním zde uvedených údajů do společenské rubriky.

**Etela Koldrtová, matrikářka**

*Vzpomínáme ...*



Dne 4. září 2019 uplyne již 20 let, co nás navždy opustil milovaný syn, bratr, manžel a tatínek pan **Petr Škarytka** z Rodova.

Kdo ho znal, vzpomene, kdo měl rád, nezapomene.

rodina

# Zprávy z městského úřadu

## ZELEŇ VE SMIŘICÍCH A RODOVĚ

Po zimě, kdy se nejvíce kácí, přišlo jaro a už můžeme i sázet. V zámeckém parku jsme vysadili tři douglasky tisolisté a jeden dub červený, které nahradily stromy zasažené kůrovcem. V Rodově byla na dětském hřišti vysazena lípa, která byla zvolena s ohledem na již vysázené lípy na travnatém pruhu před rodinnými domy.

Další lípa měla být vysazena před rodovským hřbitovem. Bohužel se nezadařilo, protože si někdo bez vědomí města udělal z pozemku skladiště dřeva z těžby. Ani společně s lesním hospodářem se nám nepodařilo zjistit majitel. Hlavou proběhl všem zainteresovaným s křovkami nápad na rozřezání a odvoz „dřeva nikoho“. Ale vzhledem k tomu, že era, kdy je všechno všech a ničí, je už našťěstí dávno za námi, tak jen firma lípu opět odvezla a založila zpět do hlíny. Na podzim se pokusíme zasažení zopakovat.

Aktuálně také probíhá sázení stromů a keřů podél poldru v Rodově, který již bude brzy hotov. Udržet novou takto rozsáhlou výsadbu při klimatických podmínkách posledních let není jednoduché. I když se závlivka provádí poctivě, tak vedra stromy často spálí – strom málokdy uschne vlivem sucha, ale v podstatě odejde na úpal. Dalším negativním faktorem jsou vandalové, kteří si zvyšují sebevědomí tím, že přemůžou tenký proutek, který nemá kam utéct a jak se bránit.

Další významnou zelení ve Smiřicích jsou travnaté plochy bez vzrostlých stromů. Ty trpí suchem a vedry posledních let úplně stejně jako stromy. Z trávníků se pomalu stávají zrzky a následně plevelišť. Tyto mrtvé plochy nejen že nevypadají hezky, ale nepřispívají ani k příjemnému klimatu ve městě, jak pro lidi, tak drobné živočichy, především hmyz. Proto zejména různá rabátka, kde udržet trávník je plýtváním sil, vody a chemie, budou postupně přeměňována na záhony s trvalkami nebo lučním květením. Docílí se tak nejen hezkého vzhledu, ale zabrání se zbytečnému odpařování vody, omezí se nutnost častého sekání a přibude do města více druhů kvetoucích rostlin pro užitečný hmyz. Některé větší plochy se budou postupně proměňovat v kvetoucí městskou loučku. Ve spolupráci s ČSOP Smiřice se vytipovala v zámeckém parku dvě místa pro vykvetení travnatých ploch. Bude se jednat o kruhy o průměru cca 10 m v zadní, tzv. nové části parku. Další městské kvetoucí loučky, ať v podobě kruhů či pásů, budou na menších plochách vznikat postupně, např. na sídlišti Gen. Gavorova.

S výsadbou stromů postupně přecházíme jen do podzimu. Letos nám počasí přálo a i přes první vedra přišlo našťěstí ochlazení a déšť. V příštích letech budeme pravděpodobně veškeré výsadby stromů směřovat jen na podzim. Proto se některé náhradní výsadby uskuteční až rok po kácení, ale zato s větší šancí na uchycení se.

**Barbora Luxová, odbor správy majetku a životního prostředí**



## Jak Smiřice volily do Evropského parlamentu

Účast v letošních europarlamentních volbách byla o 10 % vyšší, než v těch předchozích v roce 2014 – letos se do volebních místností vypravilo 25,43 % smiřické populace starší 18 let, tj. 587 občanů, zatímco před pěti lety svůj hlas odevzdalo pouze 355 občanů (15,06 %). A pak že o Evropský parlament klesá zájem...

A jaké že strany občané našeho města vybrali? Zde je pořadí prvních deseti stran:

1. ANO 2011 – 159 hlasů (27,27 %)
2. ODS – 82 hlasů (14,06 %)
3. Piráti – 80 hlasů (13,72 %)
4. Tomio Okamura (SPD) – 63 hlasy (10,8 %)
5. Koalice STAN, TOP 09 – 51 hlas (8,74 %)
6. KSČM – 40 hlasů (6,86 %)
7. KDU-ČSL – 21 hlas (3,6 %)

8. ČSSD – 16 hlasů (2,74 %)
9. HLAS – 13 hlasů (2,22 %)
10. ANO, vytrollíme europarlament – 12 hlasů (2,05 %)

Jak ANO, tak i ODS si své umístění obhájilo. ODS se v roce 2014 dělilo o druhou příčku s ČSSD, ta se ve Smiřicích letos propadla. Piráti se z minulé páté příčky vyhoupli na třetí a polepšilo si také hnutí T. Okamury, které bylo minule na 6. místě spolu se Stranou svobodných občanů.

Úplné výsledky voleb včetně jmen zvolených kandidátů jsou zveřejněny na webu [www.volby.cz](http://www.volby.cz), odkud jsou také čerpány tyto údaje. Pokud vás zajímá, jak volí občané našeho města od roku 1990, najdete na smiřickém webu [www.mestosmirice.cz](http://www.mestosmirice.cz) v odkaze Úřad a samospráva > Volby dokument, v němž jsou tyto výsledky shrnuty.

**L. Reichová**

# Senioři ČR, z. s., Městská organizace Smiřice

Senioři ČR, z. s., Městská organizace Smiřice má ke dni 14. 5. 2019 celkem 289 členů, z toho 227 žen a 62 mužů. Plán akcí byl schválen 26. 2. 2019 na výroční členské schůzi. Informace získávají členové prostřednictvím důvěrníků a ve vývěsní skřínce organizace.

## Konané akce 2019

- 14. února Zimní sportovní hry seniorů – Nová Paka  
Z naší organizace se zúčastnilo 28 členů. Získali jsme 8 medailí (4 zlaté, 2 stříbrné, 2 bronzové medaile).
- 26. února Výroční členská schůze
- 7. března Divadelní představení „Eva tropí hlouposti“  
– Divadlo Na Fidlovačce
- 20. března Promítání fotografií z turistických výletů
- 10. dubna Turistika – Pražský hrad – zajímavosti jeho okolí
- 15. dubna Autobusový zájezd – Dvůr Králové n. L. – ZOO, výroba vánočních ozdob, prohlídka přehrady Les Království
- 15. dubna Turistika – Nymburk – Poděbrady – 10 km
- 16. dubna Nákupní zájezd – Kudowa-Zdrój
- 18. května Májový koncert Hany Juričkové
- 30. května Autobusový zájezd – vila Tugendhat, hrad Veveří

## Připravované akce

- 13. června Letní sportovní hry seniorů – Borohrádek
- 20. června Autobusový zájezd – Čechy pod Kosířem – kočáry, Kroměříž – zámek a zahrady
- 26. června Turistika – Justinčina stezka – 9 km
- 6. září Autobusový zájezd – zámek Žleby, hrad Lichnice
- 11. září Turistika Praha – Divoká Šárka – 6 km
- 20. září Den seniorů – Hradec Králové
- 1. října Den seniorů – připravuje Kulturní dům Dvorana Smiřice
- říjen Přednáška PharmDr. Svobodové – Psychika a problémy se spánkem ve stáří
- 17. říjen Nákupní zájezd Kudowa-Zdrój
- listopad Divadlo dle nabídky



- 19. listopadu Předvánoční posezení KD Dvorana
- prosinec Advent na zámku – Nové Město nad Metují
- prosinec Vánoční koncert dle nabídky

Členky organizace se zúčastňují pravidelného cvičení Sokola, jógy a uvolňovacího cvičení páteře a kloubů. Oblíbeným sportem je koulení kuželek na kuželně místního klubu Zálabák, se kterým je velmi dobrá spolupráce.

Naši členové ukončili architektonický semestrální kurz „Klenoty barokního sochařství“ na VU3V České zemědělské univerzity v Praze, konzultačním středisku ve Smiřicích. Zimní semestr bude pokračovat na téma „Pěstování a využití jedlých a léčivých hub“.

Letní semestr na U3V na Pedagogické fakultě v Hradci Králové byl ukončen na téma „Krajina blízka i vzdálená očima (nejen) přírodovědce“.

Za Seniors, z. s., Městskou organizací Smiřice  
Stanislava Klimešová

## Ocenění záslužné a obětavé práce

V kongresovém centru Aldis v Hradci Králové proběhlo 26. března 2019 každoroční vyhlášení nejúspěšnějších sportovců Královéhradeckého kraje. V kategorii „Osobnost krajských sportovních organizací“ byla vyhlášena a oceněna paní Dana Jágrová ze Sokola Smiřice a Klubu českých turistů Královéhradeckého kraje. Je dlouholetou cvičitelkou a sekretářkou krajského výboru KČT (dříve ST ČSTV), kde zajišťuje servis pro 33 odborů, včetně kontaktu s ústředím KČT v Praze. Celý život zasvětila práci v turistice, organizuje turistické akce jak pro členstvo, tak pro širokou veřejnost. Dále pracovala ve výborech TJ Sokol Černilov a TJ Sokol Smiřice, je cvičitelkou ASPV. Zajišťuje cvičení rodičů a dětí ve Smiřicích. Je členkou Všesportovního kolegia Královéhradeckého kraje.

Blahopřejeme k významnému ocenění a děkujeme za její obětavou práci pro smiřickou tělovýchovu. Zároveň blahopřejeme k jejímu životnímu jubileu a přejeme mnoho dalších kilometrů při turistických akcích.

Rovněž na valné hromadě naší TJ jsme poděkovali paní Jágrové za její práci a zároveň jí popřáli k jejímu významnému životnímu jubileu. K blahopřání a poděkování se za město Smiřice připojil i pan radní Petr Rohlena.

Milan Plšek, předseda TJ Sokol Smiřice a KČT Smiřice



Autor snímku: Vladimír Sladký.

# Zprávy z Obecního úřadu Holohlavy

## HODINY NA KOSTELE SV. JANA KŘTITELE OPĚT BIJÍ

Je tomu devět let, kdy byla opravována věž kostela. Po dohodě s holohlavskou farností zastupitelé obce schválili z rozpočtu obce finanční částku na repasi kostelního hodinového strojeku a na obnovu táhel – rozvodů k cimbálům ve věži kostela. Vše se povedlo už na začátku roku a doufáme, že po této důkladné opravě nám hodiny dlouhou dobu vydrží v chodu.

## BUDOVA SAMOOBSLUHY ČP. 74

je po dlouhých letech opět v majetku obce. V roce 1968 si naši občané postavili v akci „Z“ budovu samoobsluhy, která byla předána i s pozemkem 2 000 m<sup>2</sup> spotřebnímu družstvu Jednota. Bylo dohodnuto, že se bude o naše občany náležitě starat. V roce 2002, kdy se SD Jednota privatizovala, jsme projevíli o budovu eminentní zájem. Naším zájmem bylo, aby v obci obchod s potravinami zůstal. I přes všechny sliby předsedy družstva prodali všechny samoobsluhy v obcích okresu developerské firmě CPI a.s. Praha. Začátkem letošního roku nám byla budova nabídnuta k odkoupení. Neváhali jsme, jelikož chceme, aby obchod pod jakýmkoliv vedením v obci zůstal v provozu. Po dlouhých vleklých jednáních z důvodu zástavy u banky se nám podařilo budovu v dubnu 2019 koupit. Jsme si vědomi, že obchodní tržby na vesnicích klesají, protože naši občané jezdí do hypermarketů v Jaroměři a v Hradci Králové. Ale také víme, že jednou budeme staří a jet i pro malý nákup třeba jen do Jaroměře bude problém. Nyní si jako zastupitelé obce myslíme, že máme zajištěny stěžejní služby v obci a bude jen na našich nástupcích, jak se k zajišťování důležitých služeb postaví.

## ČARODĚJNICKÝ REJ SE NAPOSLEDY ODEHRÁL NA LOUCE U SVATÝCH

Počasi nám přálo. Zaměstnanci obce postavili dosud největší vatru ze smrkových klad z parku a hlavně z obecního lesa, protože musíme strohy napadené kůrovcem lesklým vytěžít a zlikvidovat. Naše mládež z hasičského kroužku ozdobila vatru čarodějnicemi a ještě mokrou po dešti ji zapálila. U hranice se schází stále větší počet dětí a rodičů, že i piva na občerstvení měli naši hasiči málo. Děti si pěkně zaskočily a o tom celý program s průvodem lampiónků, čarodějů, čarodějnic a dnes i přátel Harryho Pottera je. Což nás těší. Kde bude příští pálení čarodějnic, rozhodnou zastupitelé. Návrhů je více. Nabízí se pálení v místech pořádání Drakiády na louce u Jordánu, nebo na hřišti u požární nádrže, případně v kaštanech ulice Dlouhé, či jinde.



## FARNÍ ZEĎ SE DOČKÁ REKONSTRUKCE

Po osmi letech jednání s Královéhradeckým biskupstvím jsme pokročili k dohodě, že obec Holohlavy obnoví farskou zeď. Podmínkou ale je odprodej 99 m<sup>2</sup> rohu farské zahrady. Zde obec zafinancuje malé parkoviště pro návštěvníky hřbitova, chodník ke hřbitovu a zeď farské zahrady s vraty k faře. Celkové náklady na tyto práce vyjdou přes 1 milion Kč. Vedení odboru správy majetku BiHK nám slíbilo požadovaný pozemek bezplatně. Uvidíme, jestli dohodu dodrží, a budeme moci tyto práce ještě v letošním roce provést.

## SPORTOVNÍ PARK JE PO LETECH VE VÝSTAVBĚ

Po třetí výzvě výběrového řízení na Sportovní park U Svatých se nám přihlásily 2 firmy. Nižší nabídku podala firma Sportovní podlahy Zlín, s.r.o., se kterou jsme uzavřeli smlouvu o dílo. Dnes už po osmileté přípravě, po všech problémech a bojích s úřady, se dílo daří uskutečnit. Jen ti, kteří nám původně radili, co by na sportovišti nemělo chybět a jaký povrch sportoviště by si přáli, mají děti odrostlé a nyní už celé víceúčelové sportoviště a dětské hřiště pro ně není atraktivní. „Tenkrát“ jsme se dohodli, že multifunkční hřiště bude předurčeno spíše na fotbal a míčové hry, jelikož tenistům zůstane stávající tenisový kurt v ulici U Trati. Ano, tenis se na hřišti dá také hrát, ale budou horší odskoky míčků. Doufáme, že nám vyroste nová generace sportovců, která multifunkční sportoviště využije. Není od věci, že hřiště s umělým povrchem by mohli využít v zimních měsících i fotbalisté SK Smiřice, kde Holohlavy mají slušné zastoupení. Dnes se už můžeme těšit, že si budeme moci brzy zahrát a doufám, že všichni návštěvníci si budou všeho považovat.



Autor fotografií: Přemysl Andrýs

## NÁVES A OBNOVA PARKU SE BUDE ETAPIZOVAT

O nové návisi jsme už hodně napsali a celá studie je k nahlédnutí na obecním úřadu a na webových stránkách obce. V současné době se již provádí projektová dokumentace ke stavebnímu povolení s tím, že v deskách budou jednotlivé etapy provedení. Obec se nechce finančně zadlužovat. Díky zakoupení samoobsluhy, novému sportovišti a jiným nutným opravám se bude připravovat k realizaci krom zahrady mateřské školy pouze etapa č. 1. Ve Školní ulici bude vozovka upravena dlážděním, vyvýšením a „rozlícím“ do svahu. Tím vznikne velký „retardér“ a zpomalí se pohyb aut v centru obce. Svah do parku bude upraven do tří výškových upravených teras, kde budou odpočinkové lavice, nad nimi bude řada stromů, které vytvoří nad lavicemi klenbu. Dále budou vytvořena nová parkovací místa pro potřeby mateřské školy. Díky nákupu pozemků v okolí samoobsluhy vytvoříme nové větší zázemí pro tříděný odpad – ohraničený prostor pro kontejnery. Celou studii máme projednanou s dopravkou Policie ČR, která je zklidnění dopravy v centru obce nakloněna. A tak si myslíme, že už nic nebrání v dokončení projektové dokumentace a následné realizaci první etapy. Další etapa (vnitřní park s tanečním parketem) se bude připravovat a soutěžit, až obec zase nějaké korunky našetří.

## TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Připravujeme se také na nové zařízení EU, kde od dubna 2019 je obec povinná zajistit celoroční sběr vytríděného odpadu „biosmeti“ a od ledna 2020 zajišťovat sběr jedlých olejů a tuků. Zastupitelé rozhodli, že nedáme do každé domácnosti pořizovat hnědé sběrné 110litrové nádoby nebo vaky a pak zajišťovat likvidaci obsahu. Bude ale celoročně zajištěno otevírání místa u biokontejneru u Salaše ve Školní ulici. Sběrná hnízda budou posílena o speciální nádoby, do kterých budou naši občané vkládat PET lahve po rostlinném oleji a živočišném tuku. Víme, že celoroční sběr těchto komodit je krok správným směrem, ale otázka je, zda to pochopí všichni občané a nebudou sběrné nádoby plnit komunálním odpadem.

## OPRAVY V ULICI NA LÁVKÁCH

Na rok 2020 připravuje společnost ČEZ Distribuce rekonstrukci kabelového vedení v ulici Na Lávkách a ve Smiřicích v ulicích Mlýnská a Krátká. Z tohoto důvodu musíme zrekonstruovat sloupky a vedení veřejného osvětlení a rozhlasu, což se dotkne sousedních ulic Jablonoř a Luční. Ve vánočním zpravodaji jsme vyzvali naše občany s výzvou zájmu o vysokorychlostní internet, aby se do výkopu přidal optický kabel s odbočkami k jednotlivým rodinným domům. Zájem nebyl velký – až překvapivě malý. Ale přesto je domluveno s ČEZ, že optický kabel s odbočkami do výkopu položí, abychom pro mladší generaci občanů, která žije internetem, byli připraveni.

## DOPRAVA

O silnici I/33 jsme již psali. V současné době se pracuje před Jaroměří v Jezbinách a dále je připraveno stavební povolení na rekonstrukci silnice I. tř. u rybníka, kde se bude projíždět na delší dobu řízeně se semaforem. Ano, každá uzávěra nás všechny trápí, hlavně kolony, které se budou táhnout až do intravilánu obce. Ovšem nyní trápí naše občany i uzávěra silnice III. tř. na Palackého třídě ve Smiřicích, protože většina řidičů si krátkou nařízenou objíždovou trasu po místních komunikacích – ulicemi Školní, Smiřická a Na Lávkách, které nejsou pro tato auta stavěny. Všichni někam spěcháme, ale kdo nám chodníky a vozovky opraví?



## OBECNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE

V našem kulturním a stravovacím středisku se v letošním roce kromě hasičského plesu a divadelního představení „Koule“ v podání ochotnického divadla z Týniště nad Orlicí uskutečnila „Beseda nad knihou – HOLOHLAVY“. Nebyla to beseda nad obyčejnou knihou – byla to kniha, která vznikla k 700. výročí první písemné zmínky o naší obci.

Lidstvo už vymyslelo mnoho pozoruhodných až převratných vynálezů. Zatím se však nepodařilo a zřejmě ani v budoucnu nepodaří zastavit anebo dokonce vrátit čas. Proto v době, kdy čtete tyto řádky, už to bude brzy rok, co se v naší obci uskutečnila velkolepá a zdařilá oslava jubilejního výročí naší obce. Už za tři měsíce bychom mohli oslavit 701. výročí.



Právě proto se uskutečnila beseda s občany s názvem „Kniha Holohlav a historie Holohlav“. K přítomným zde pohovořila autorka knihy paní Helena Rezková a o dějinách Holohlav promluvil znalec historie zdejšího regionu PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D.

Paní Rezková uvedla, jak kniha o Holohlavech vznikala. Kniha obohatila příspěvky od občanů, které se týkaly jednotlivých usedlostí a osudů jednotlivých rodin. Nechyběly ani popisy různých událostí z minulosti Holohlav. Za to patřilo od paní Rezkové poděkování. Potom promluvil PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D. Jako znalec historie zdejšího regionu pohovořil o historických souvislostech dějin naší obce. V první řadě se zmínil o tom, že první písemná zmínka neznámá, že obec vznikla v roce 1318 – ta tady byla už dříve. Byl zde již kostel, řada stavení a určitě i tvrz.

Obec je situována na pravém břehu řeky Labe, kde se před její regulací v minulém století voda rozlévala až k naší obci. Proto máme ulici Na Lávkách – po kterých se muselo chodit při dosti častých povodních. Stejně jako Holohlav se na pravém břehu Labe už tenkrát nacházely známé obce Jezbiny, Semonice, Ločenice a Předměřice. Musíme si uvědomit, že mezi nimi neprocházela podle dnešních představ žádná silnice. Byly zde jen stezky, které procházely většinou zalesněným územím. Důležitá byla i tzv. zemská stezka, která procházela nedaleko mezi Chloumkem a Prašivkou.

K dějinám Holohlav poznamenal, že obec patřila do smiřického panství, ale v dějinách zdejšího regionu hrála významnou roli. Jako první v celém okolí zde např. byla škola, do které chodili žáci i z okolí.

Zdejší kostel byl centrem duchovního života. Na mše sem chodili lidé z okolí. Kolem kostela byl hřbitov, který sloužil až do 19. století k pohřbívání zemřelých z celého okolí. Proto mají Smiřice ulici Kršovku, kudy se ubíraly pohřební průvody ze Smiřic na krchov (hřbitov) k holohlavskému kostelu. Holohlavská fara měla také výsadní postavení pro celou oblast, protože okolní fary byly řízeny děkanem z Holohlav. Mezi děkany bylo několik významných osobností, a i proto mají Smiřice podle jednoho z nich Nyvltovu ulici.

Úrodná půda umožnila vznik větších hospodářství. Proto zde také vznikl i velký a úspěšný státní statek. Vznikl zde i školní statek, který sloužil hospodářské škole ve Smiřicích. Docela zajímavý je poznatek, že po roce 1948 v období kolektivizace zemědělství se zde neudrželo Jednotné zemědělské družstvo (JZD) a pole obhospodařoval pouze státní statek.

Od 19. století je v Holohlavech zaznamenána bohatá spolková činnost – divadelní představení pro dospělé, loutkové divadlo pro děti, sportovní kluby, hasičský sbor a další. V závěru besedy poděkoval starosta obce autorce knihy a všem, kteří svými dobovými fotografiemi a příspěvky přispěli k tomu, aby mohla o Holohlavech vzniknout velice pěkná kniha.

**Miloš Malínský, starosta obce**

# Ze života Základní školy Smiřice

## NÁRODNÍ TESTOVÁNÍ 9. ROČNÍKU

Dne 6. 11. 2018 se 27 žáků 9. ročníku zúčastnilo národního testování Scio z matematiky, českého jazyka a obecných studijních předpokladů. Výsledky v českém jazyce patřily mezi 10 % nejúspěšnějších škol, v matematice byly lepší než 80 % všech škol, které se testování zúčastnily.

## STAROVĚKÝ ŘÍM

Letos jsme opět přivítali Pernštejny – skupinu historického šermu. Připravili si pro nás výukový program na téma Řím – období konce republiky a počátky císařství. Žáci si vyslechli poutavé vyprávění o Juliu Caesarovi nebo o Augustovi. Děti si také mohly zkusit, jak římská legionářská státní tvz. želvy – ochranné hradby složené ze štítů. Zjistili jsme, že život v tomto období opravdu nebyl jednoduchý.



## HVĚZDIČKA BETLÉMSKÁ

V dokonalé harmonii s obdobím adventu bylo představení „Hvězdička betlémská“, které si pro žáky 1. a 2. ročníku do Dvůrky připravilo Hudbní divadlo Michaely Novozámské z Hradce Králové. Známý příběh o narození Ježíška odehrála i odzpívala jediná účinkující, která si za svůj výkon závěrečný potlesk skutečně zasloužila. Během představení zazněla i spousta známých i neznámých koledí – k těm známým se děti spontánně přidávaly zpěvem i potleskem. Představení navodilo předvánoční atmosféru a dětem se opravdu líbilo.

## MIKULÁŠ

Přijde? Nepřijde? Vezme s sebou anděly a čerty? Takové otázky se zračily v očích mnoha dětí, než k nim přišel se svou nebeskou družinou Mikuláš. A ten chválil hodné děti, trochu pokáral ty nepořádné a mírným hlasem jim domlouval. Nádherní andělci se usmívali a čertíci sice hrdali, ale nikoho si neodnesli.

## BETLÉM HLINSKO

V předvánočním čase vyjeli žáci 2. stupně na exkurzi do Hlinska, kde se zúčastnili výukových programů: Vánoce, Za císaře pána a Cesty papíru. Školení lektori jim poutavým výkladem přiblížili zvyky v adventním čase, život rakouských vojáků za 1. světové války. Dále se seznámili s historií výroby papíru a na závěr si papír vlastnoručně vyrobili.

## ANGLICKÉ VÝUKOVÉ PROGRAMY

Každý rok pro žáky naší školy organizujeme výuková představení ke zdokonalení znalostí anglického jazyka. Těsně před Vánocemi jsme přivítali brichomluvce a cestovatele Zdeňka Polacha. Ten společně se svým gumovým přítelem Matýskem bavil žáky třetích až devátých tříd. Centrum školního vzdělávání připravuje také prezentace anglicky mluvících zemí. V únoru k nám přijeli s programem America with Neil. Ve znalostech o životě v Americe soutěžily děti ze čtvrtého až devátého ročníku. Program je vždy velmi pěkně připravený, žáci mají možnost se i po ukončení prezentace k obsahu představení vracet prostřednictvím pracovních listů.



## ZÁPIS

V pátek 5. února se na naší škole konal zápis žáků do 1. třídy pro školní rok 2019–2020. Ve tři hodiny odpoledne jsme přivítali první rodiče s dětmi ve vyzdobených třídách v přízemí budovy prvního stupně. Zatímco rodiče s jednotlivými vyučujícími vyplňovali potřebné formuláře k zapsání dětí a seznamovali se s informacemi o škole, jednotlivých předškoláčků se ujímaly paní učitelky a spolu plnili zábavnou formou úkoly. Každý budoucí prvňáček předvedl své znalosti, dovednosti i soustředěnost. Všichni své úkoly zvládli výborně a kromě zážitků z úspěchu si odnášeli drobné dárečky s legem a pamětním listem. Bylo zapsáno 49 prvňáčků a z toho 9 požádalo o odklad. Budoucím prvňáčkům přejeme hodně úspěchů a děkujeme všem rodičům, kteří pro své děti vybrali naši školu.

## POHLED DO SVĚTA HMYZU A BEZOBRATLÝCH

12. března školu zaplavila spousta cizokrajných breberů! Pan Karel Švec ze Žďárce nad Doubravou k nám přijel s programem Pohled do světa hmyzu a bezobratlých. Přivezl několik desítek druhů zastoupených především živými ukázkami, ale i preparáty. Většinu ukázek jsme mohli vidět zblízka, když kolovaly v krabičkách. Několik zástupců bezobratlých jsme si mohli doslova osahat, a ti nejodvážnější i ochutnat! Smrtelně jedovaté zástupce jsme si prohlédli vystavené v bezpečně zajištěných skříňkách. Zažili jsme velmi zajímavý a poutavý výklad, který nám dal nahlédnout nejen na krásu, ale i nebezpečnost těchto živočichů. Program můžeme vřele doporučit ostatním školám a velice rádi ho po čase opět uvidíme.

## EXKURZE DO PLANETÁRIA A HVĚZDÁRNY HRADCI KRÁLOVÉ

Dne 18. března 2019 žáci 8. ročníku a 9. A navštívili v planetáriu a hvězdárně v Hradci Králové program Naše planeta Země. Na počátku se seznámili s hvězdnou oblohou a vznikem Sluneční soustavy, vznikem Země a života na Zemi. Během virtuálního letu Sluneční soustavou navštívili některé planety, jejich měsíce a další tělesa. Zhlédli také film Zemětře-

sení. V digitálním planetáriu si prohlédli modely planet, včetně Země, interaktivní expozici Mikrosvět – makrosvět. Ve vstupní hale hvězdárny si prohlédli stálou expozici s informacemi z astronomie a kosmonautiky. U dalekohledu se zaměřili na ústřední těleso Sluneční soustavy – Slunce. Cenné poznatky z exkurze žáci uplatňují v hodinách přírodopisu.

#### LIDICE: DEN, KDY SE MI ZMĚNIL ŽIVOT

Dne 11. dubna 2019 se žáci osmého ročníku zúčastnili vzdělávacího programu Památníku Lidice. Lektorky si děti rozdělily do dvou skupin. Jedna představovala rodinu Doležalových z Lidic, druhá členy rodiny Ginzovy z Prahy. Žáci se měli pokusit vyjádřit, co děti v době války prožívaly. A to pro mladé lidi, žijící v míru a blahobytu, není jednoduché. Nejemotivnější byly ty okamžiky, kdy rodinnou fotografii postupně opouštěly osoby, které válku nepřežily. Na základě informací a prožitků v první části programu žáci intenzivněji vnímali procházku areálem a prohlídku muzea Památníku.

#### VESELÝ KOPEC

O jeden den bez učení si prodloužili velikonoční prázdniny žáci 1.–3. ročníku. Díky grantu z projektu Vzdělávací programy paměťových institucí do škol navštívili v úterý 23. dubna skanzen v Hlinsku, kde si prohlédli

výstavu kraslic a velikonočních tradic. Navíc mohli pozorovat „maléřečku“ při zdobení kraslic. Potom žáci navštívili i nedaleký skanzen lidové architektury na Veselém Kopci, kde si mohli nakoupit upomínkové předměty. Dětem se exkurze líbila, jenom nás potrápil nepříjemný vítr.

#### KUTNÁ HORA – KUPECKÉ POČTY

V tomto školním roce se žáci 7. A, 7. B a 8. ročníku vypravili do Kutné Hory, kde se zúčastnili vzdělávacího programu Kupecké počty. Dozvěděli se, jak se v Kutné Hoře dříve obchodovalo, kde bývaly trhy, co se dalo koupit v masných krámech, co prodávaly pekáčové báby, co si zákazníci mohli přinést z koloniálu nebo z NARPY. Vyzkoušeli si počítání podle Všeobecného počtáře, a také jak se měřilo na lokte a stopy, co se udávalo v tuctech a v kopách. Paní lektorka hovořila o prvních kempeličkách a mincovnictví. Žáci se dozvěděli, jak vypadaly denáry, pražské groše, první bankocetle nebo jak vzniklo slovo dolar. V praktické části zodpověděli otázky na pracovním listu. Své nově nabyté vědomosti si také ověřili v soutěži Riskuj. Velice zajímavá byla vycházka městem, kde se žáci seznámili s historií, poutavě doplněnou různými pověstmi. Obhacení o nové informace a zážitky se spokojeni vrátili zpátky do Smiřic.

Mgr. Petr Rohlena, ředitel školy

## Luděk Munzar a smiřické loutky

Na nedávno zesnulého umělce pana Ludka Munzara mohou jako „skoro na svého“ vzpomínat i smiřičtí loutkáři. Tento významný a oblíbený herec totiž dětství prožil ve Smiřicích a v loutkářské kronice najdeme zmínky o jeho vystoupení v místním loutkovém divadle.

První zápis v souvislosti s ním je z roku 1943. Připomíná, že „o přestávce mezi jednáními vystoupil před děti žák místní školy Luděk Munzar (tehdy desetiletý) a předvedl jim výstup Hurvínka a Máníčky“. Přimělo ho k tomu vystoupení Skupova divadla ve Dvoraně, byť jej sledoval – jak sám vzpomíná – jen z předsálí přes skleněné dveře při svém návratu ze sečení trávy pro králíky chované jejich rodinou. Ludkovo vystoupení zřejmě bylo prvním veřejným předvedením jeho hereckého talentu. Neveřejně ho předváděl už o přestávkách ve škole, na což rád vzpomíná také autor těchto řádků, jeho spolužák a soused v lavici.

Druhý zápis připomíná jeho účinkování v jednom představení, které navštívili mladí členové souboru v době, kdy loutkové divadlo hrálo v hostinci Na Lednici (přelom 40. a 50. let). Většinou to byli studenti a také Luděk studoval na ekonomické (hospodářské) škole v Hradci Králové. V té době už hrál v tehdy známém divadelním souboru zřízeném při učilišti ZVÚ (Škodovky).

Třetí zmínka se vztahuje k jeho návštěvě v tehdy nedávno nových prostorách, které naše loutky roku 1953 dostaly k dispozici v bývalé Malburgově vile. Do divadla zavítal už jako známý herec, člen činohry Národního divadla, se svou první manželkou, která byla profesionální loutkářkou. Se zájmem si prohlédli scénu i zákulisí a živě se zajímali o naši práci. V té době s námi hrála Ludkova sestra Eva.

Ke vzpomínkám loutkářů se sluší připomenout i spolupráci Ludka Munzara se smiřickými ochotníky sdruženými v souboru Jirásek. I na ni herec při své ne tak dávno besedě ve Dvoraně rád vzpomínal.

Jiří Zahálka



Na své začátky u ochotníků a loutkářů ve Smiřicích vzpomínal Luděk Munzar při besedě ve Smiřicích u příležitosti udělení čestného občanství 31. ledna 2013. Autor snímku: Vladimír Sladký.

# Zprávičky ze smiřické školičky

Tak už se nám blíží konec školního roku a s ním léto, sluníčko a prázdniny. Kdo by se na toto období netěšil. Když si ale zavzpomínáme – zima, sníh a Vánoce se nám také moc líbily. Od té doby ale už uplynulo mnoho času a mnoho se událo.

Hned v lednu jsme se zapojili do ekologického výukového programu „Krtek a zima“. Povídali jsme si o tom, která zvířátka v zimě spí, jak pečovat o ta, která nespi, a podle stop jsme určovali, které zvířátko prošlo lesem. Celým programem o ochraně přírody nás provázel náš oblíbený pohádkový Krteček.



V únoru byli předškoláčky přivítat naše malé občanky Smiřic svým pásmem básniček, navštívili své kamarády v 1. třídě, kteří jim předvedli, co je v té škole pěkného čeká, a měli možnost prohlédnout si smiřickou knihovnu. Mladší děti – Včeličky – si byly prohlédnout zahradnictví a úplně ty nejmenší – Berušky – si prošly celou lékárnu, kde jim paní lékárnice vysvětlila, na co jsou potřebné léky, proč na ně my, maličci, nesmíme sahat, a jak se míchají různé mastičky. Také za námi do mateřské školy přijel Kašpárek se svojí pohádkou „Princezna žabka“.

V březnu v naší školce proběhl masopustní karneval. Od rána se to tu hemžilo různými maskami, soutěžili jsme, zatančili si a odnesli sladké odměny. První jarní den jsme se vydali průvodem přes Smiřice rozloučit se s paní Zimou a pustili ji po Labi na dalekou cestu.



Tento měsíc jsme zakončili návštěvou u hasičů, kde proběhla prohlídka hasičské zbrojnice, zajímavé povídání o výzbroji a výstroji hasičů a všem dětem se moc líbila ukázka stříkačky a houkačky. Na konci března proběhl konkurz na novou paní ředitelku naší mateřské školy.

Na začátku jara vyhlásila třída Včeliček soutěž s názvem „Jak hřeje sluníčko – znaky jara“. Nádherné výrobky nám vyzdobily chodbu a za odměnu jsme si odnesli diplom a sladkou odměnu. V dubnu, jako každý rok, proběhlo společné fotografování tříd.



Máme rádi výlety a cestu autobusem vítáme s nadšením. Takže batůžky na záda a hurá za dobrodružstvím – tentokrát do Hvězdárny a planetária v Hradci Králové. Hned v úvodu jsme se seznámili s digitálním planetáriem, kde nám pan lektor vysvětlil střídání dne a noci, ukázal nám souhvězdí noční oblohy, navštívili jsme některé planety a další tělesa Sluneční soustavy. Slyšeli jsme startovat raketu do vesmíru a podívali jsme se na astronomickou pohádku „Se zvířátky do vesmíru“. Nakonec jsme se vydali vystoupat hodně schodů do kopule, kde jsme si prohlédli velké dalekohledy.



A protože se blížil konec dubna, slétla se do naší školky spousta čarodějnic a čarodějů na „Čarodějnický karneval“. Letos nás čekala cesta za pokladem. Po splnění úkolů jsme vysněný poklad našli a pořádně si zamlsali. Měsíc květen jsme zahájili divadelní pohádkou ve Dvoraně „Jak pejsek Ferda potkal sluníčko“.

No a co nás ještě čeká? Už pilně trénujeme tanečky, kterými zahájíme Sluníčkové odpoledne, na které se moc těšíme. Bude to odpoledne plné her, soutěží, odměn a na závěr opékání buřtíků.

Ještě než ukončíme školní rok, přijedou nás do naší školky navštívit zvířátka se svým programem. Nejdříve sovy a poté kozy. Také nás čeká návštěva z Policie ČR, aby nám představila svoji práci a výcvik policejních psů. A na úplný závěr vystoupí předškoláci se svým programem ve Dvoraně, kde se rozloučí s naší školičkou a my jim zamáváme na cestu do školy. S nimi se také představí malí zpěváci z pěveckého sboru „Sluníčko“ a děti z kroužku „Kouzelná flétnička“.

Jak už bylo v úvodu řečeno – konec školního roku se kvapem blíží, proto přejeme všem dětem krásné prázdniny, dospělákům pěknou dovolenou plnou úžasných zážitků a hodně pohodových a sluníčkových dnů.

**Vaše Adélka Všečetná**

# Zprávy z mateřinky v Holohlavech

Dovolují si opět využít trochu tohoto prostoru ke shrnutí dění v naší mateřské škole od Vánoc doposud.

Po tříkrálovém průvodu s přáním všeho dobrého na obecním úřadu a prodáváčkám z místního obchodu jsme se nastartovali do první půlky tohoto roku. Do školky za námi přijelo divadlo Kozlík s loutkovou pohádkou O neposlušných kůzlátkách. Následoval školkový karneval s průvodem masek po obci.

Březen, kdysi nazývaný také Měsícem knihy, věnujeme každoročně cílené práci s knihami a letos jsme si navíc pozvali znovu po dvou letech paní spisovatelku Jitku Vítovou na interaktivní besedu o jejích knížkách z hmyzího světa. Koncem března se celá školka otřásala již po sedmé smíchem při programu ilustrátora dětských knih a časopisů pana Adolfa Dudka.



První jarní den jsme přivítali vynesemím zimy. Jelikož jsme zaregistrováni v síti mateřských škol se zaměřením na ekologickou výchovu, vyrobila si každá třída své Morany, které byly letos celé beze zbytku spáleny u břehu Jordánu, abychom neházeli do řeky a potoka to, co tam dle nás nepatří. Předškoláci se zašli podívat za svými kamarády do základní školy ve Smiřicích a okouknout, kam od září někteří z nich nastoupí.



Druhá polovina měsíce dubna patřila projektu Žijeme na Zemi, ve kterém si každá třída zpracovávala po svém téma týkající se péče o přírodu a životní prostředí. Navštívili jsme v rámci exkurze firmu CZ-Eko s.r.o. – ekologická likvidace vozidel v Holohlavech a do školky přijela další pohádka, tentokrát v podání Divadélka U dvou slunců. 30. dubna jsme si vyjeli na výlet na rytířské hradiště do Hradce Králové, kdo chtěl, tak v čarodějnických hábitech.

Květen věnujeme bezpečnosti a dopravě. Proto jsme si pozvali policisty z obvodního oddělení PČR ve Smiřicích, abychom si i s nimi popovídali o zásadách, jak se chránit v silničním provozu, při jízdě na kole, v autě, při hrách a také při styku s cizími lidmi. Také jsme si prohlédli jejich výstroj a policejní auto.



Součástí tohoto projektu byl také náš další výlet na královéhradecké letiště u příležitosti programu integrovaného záchranného systému pro školy v rámci Helicoptershow 2019.

V Kulturním středisku Dvorana ve Smiřicích jsme zhlédli pěkné divadelní představení Jak pejsek Ferda potkal Sluníčko. Druhou polovinu května věnujeme projektově tématu Rodina. Proto jsme si mimo jiné připravili rodinné odpoledne pro rodiče s dětmi. Letos poprvé zkusíme využít nabídky externí agentury, která se postará o zábavní program pro děti, a my k tomu přidáme tvořivou dílnu s keramickou hlinou.

Začátek června bývá v celé naší zemi ve znamení svátku dětí. My jej oslavíme školním sportovním dopolednem. Školní rok završíme slavnostním šerpováním předškoláků a programem všech tříd pro rodiče na Zahradní slavnosti. Letos se takto rozloučíme s 15 šikovnými školáčky. Také se, stejně jako všichni ostatní, těšíme na letní prázdniny a dovolené. Na závěr bych zde ještě ráda poděkovala všem, kteří nám celý rok pomáhali a pomáhají nejen materiálně, ale také jako dobrovolníci anebo „dohodáři“ při zajištění provozu školky.

Tak tedy pohodové léto.

**Renáta Smotlachová, ředitelka MŠ**

# Svícínkové harašení aneb Ozdobme si stůl

Konec měsíce března a začátek dubna využili žáci prvního stupně smírčické základní školy k návštěvě knihovny. Pro děti jsme připravili speciální program spojený s knihovnickou lekcí. Ti nejmenší si zopakovali a procvičili kouzelná slovíčka, na která mnohdy zapominají nejen děti, ale i dospělí. Třetáci se seznámili s pěti nejznámějšími českými ilustrátory



Blížící se velikonoční čas přímo vybízel zútulnit a vyzdobit si knihovnu. Výroba svícínků z novinových ruliček je rychlá, levná, jednoduchá a dokáže vytvořit příjemnou sváteční atmosféru. Možnost vyrobit si tuto originální dekoraci měli i návštěvníci knihovny ve středu 10. dubna. Rukodělné tvoření mělo úspěch a výsledek stál za to.



dětských knih. Věřím, že už všichni poznají, kdo nakreslil Krtečka, kocoura Mikeše, Rumcajse či postavičku Večerníčka. Ti nejstarší pak měli možnost díky tvorbě Jaroslava Foglara a Eduarda Štorcha prožít v knihovně malé dobrodružství a pokusit se najít a vyluštit křížovku a tajnou šifru. I tentokrát jsme tvořili a vyráběli. Žáci druhých tříd si odnášeli knihovnickou záložku, třetáci roztomilou berušku a pátá třída voňavé přáníčko vyrobené z pěny na holení a barevných tuší. Samozřejmě že nechyběl ani jarní a velikonoční testík a sladké odměny pro všechny školáky.

Od 15. března do 30. dubna 2019 proběhl v městské knihovně průzkum spokojenosti uživatelů. Nejen čtenáři a uživatelé, ale i ten, kdo do knihovny nechodí, měl možnost vyplněním krátkého anonymního dotazníku zhodnotit nabízené služby a vyjádřit své požadavky a případné změny. Výsledky průzkumu budou zveřejněny v příštím čísle Zpravodaje. Budeme se snažit vyhovět požadavkům, které vyplynou z dotazníku.

Přejeme všem krásné, slunečné a pohodové léto.

Ilona Hušáková, knihovna Smiřice

# Divadelní ochotnický spolek Ochos Smiřice

## NAŠE PŘÍBĚHY OBYČEJNÉHO ŠÍLENSTVÍ

Pokud jste nenavštívili naše nejnovější divadelní představení, tak je naší povinností vám ho přiblížit. Pustili jsme se, pod taktovkou Lucie Kotěrové, do zpracování divadelní hry od Petra Zelenky Příběhy obyčejného šílenství. Zabralo nám to sice delší dobu, ale výsledek podle nás stojí opravdu za to. Tato divadelní hra je jedna z nejúspěšnějších českých divadelních her posledních 18 let. Byla napsána v roce 2001, kdy měla premiéru v Dejvickém divadle s Ivanem Trojanem v hlavní roli. Hra získala i prestižní cenu Nadace Alfréda Radoka a v roce 2005 měla premiéru její filmová verze. Ve Smiřicích jsme představení odehráli 13. dubna. V nejbližších dnech uvedeme představení 20. června od 19 hodin v Country Clubu Lucie v Hradci Králové, či 28. června od 20 hodin v přírodním Amfiteátru na Chlumu. O všem pravidelně informujeme na facebooku a brzy budou všechny informace i na webové stránce.



V tomto roce nás čeká nová spolupráce s režisérkou E. Urbancovou, která má zkušenosti s režii v Divadelním spolku Vrchlický v Jaroměři. Hned po odpočinkovém létě se tedy vrhneme na zkoušení nové inscenace. Jsme také velice rádi, že mezi námi můžeme hrdě přivítat několik nových členů ze Smiřic. A pokud by i Vás lákalo přidat se k nám, neváhejte a kontaktujte nás. Podrobnější informace najdete na [www.ochos.cz](http://www.ochos.cz), na facebooku nás najdete jako Ochos Smiřice.

Všem čtenářům přejeme pohodové léto.

**Stanislava Barnetová**

**foto: Vladimír Sladký**



# Mažoretky Izabel Holohlavy

Začátek roku 2019 zahájily mažoretky Izabel vystupováním na mysliveckých plesích v Kulturním středisku Dvoraň Smiřice.

V soutěžní sezóně začaly mažoretky soutěžit v kategorii kadetky – do ročníku 2008 nebo věkového průměru až 11,99 a v kategorii juniorky – do ročníku 2005 nebo věkového průměru až 14,99.

Přinášíme výčet soutěží, které již tým absolvoval do konce května:

baton (hůlka) v kategorii kadetky:

TPO Dance 30. 3. v Třebechovicích pod O. – 1. místo

Soutěže v asociaci CMA:

kvalifikační kolo Chrudim 6. 4. – 3. místo

semifinálové kolo Nymburk 13. 4. – 4. místo

finále – mistrovství v HK 12. 5. – 9. místo

CUP Nymburk 28. 4. – kadetky hobby – 2. místo a kadetky profi – 2. místo

TMD CUP 2019 – Aldis Hradec Králové 11. 5. – kadetky profi – 1. místo

baton (hůlka) v kategorii juniorky:

TPO Dance 30. 3. v Třebechovicích pod O. – 1. místo

Soutěže v asociaci CMA:

kvalifikační kolo Chrudim 6. 4. – 2. místo a titul vicemistr

semifinálové kolo Nymburk 13. 4. – 5. místo

finále – mistrovství ČR v HK 12. 5. – 10. místo

CUP Nymburk 28. 4. – juniorky profi – 3. místo

TMD CUP 2019 – Aldis Hradec Králové 11. 5. – juniorky profi – 1. místo

Pompon:

TPO Dance 30. 3. v Třebechovicích pod O. – 2. místo

TMD CUP 2019 – Aldis Hradec Králové 11. 5. – juniorky – 4. místo



## VYSTOUPENÍ

Soukromá firemní akce v Pardubicích, plesy ve Dvoraň Smiřice a v Černožicích, karneval v Libřicích, Fit sobota s Olgou Šípkovou ve Smiřicích, vystoupení v Jezbinách, Retro zábava ve Dvoraň, vystoupení v České Skalici, dětský den Holohlavy.

Ještě nás čekají v červnu poslední dvě soutěže, na první soutěž si tým vyjede 15. 6. do Chotěboře a za 14 dní pojede do Kutné Hory. Věříme, že se nám podaří vybojovat přední příčky, kde jsou sladkou odměnou medaile s poháry.

Od července již budou mít mažoretky volno k načerpání nových sil na další soutěžní sezónu a mohou se pustit znovu do boje o stupně vítězů. Rádi se s Vámi o naše úspěchy v dalším čísle Zpravodaje podělíme a i s hrdostí pochlubíme.

Tímto přejeme členkám týmu i našim čtenářům příjemně prožitý letní čas, buď v klidu domova, nebo na dovolené, a přejeme šťastný návrat do Vašich domovů.

**Tým IZABEL Holohlavy**

# Klub střelců Smiřice

Relativně mírná zima a zejména časný nástup jara nám umožnil pokračovat v instalaci protihlukových zástěn na pravém bočním valu nad cyklostezkou, což jsme velmi uvítali, neboť v tomto roce hodláme zahájit práce také na levém bočním valu nad STK a dokončit horní hranu zadního valu.



Souběžně s tím jsme provedli důkladný úklid v okolí střelnice, a to včetně likvidace náletových dřevin, uvnitř areálu byly díky strojné technické podpoře jednoho z našich členů provedeny terénní úpravy, spočívající zejména v přesunu zeminy na levý boční a zadní val a jeho zpevnění.

Přestože střelecké aktivity našich členů se omezily jen na několik sobotních tréninkových střelb, účast na regionálních soutěžích, zejména v Hostinném a v Nových Lesích, byla nad očekávání úspěšná – standardně se naši reprezentanti umísťují v první desítce, případně těsně za ní a podařilo se jim dosáhnout i několika pódiových míst.

Velkou radost máme z výkonnostního posunu mladých střelců z malorážových zbraní – členů střeleckého kroužku DDM, který vedou dva naši členové, a rovněž tak z omladiny, která pod vedením instruktorů z DDM trénuje na naší střelnici střelbu ze vzduchových zbraní.

Obdobně spokojeni jsme s výkony žadatelů o zbrojní průkaz, kteří na naší střelnici procházejí přípravným kurzem a následně zde také skládají zkoušky odborné způsobilosti – od začátku tohoto roku proběhly dva kurzy a další bude následovat v červnu.



Všechny výše uvedené aktivity jsou možné pouze díky velkému nasazení většiny členů našeho klubu a podpoře města Smiřice, kterým a kterému tímto děkujeme.

Václav Klimeš

foto: Vladimír Sladký

## Úspěch smiřických kuželkářů

Někdejší smiřický dorostenec, nyní opora KK Slavoj Praha Jaroslav Hažva ml., vybojoval v naprásknuté konkurenci Mistrovství České republiky mužů v kužlečkách ve Valašském Meziříčí nejprve postup do finále výkonem 634 kuželek. Ve finále Jarouš 20 kuželek ještě přidal, což znamenalo bronzovou medaili. Součtem (kvalifikace + finále) 1 288 poražených kuželek Jarďa vybojoval stříbrnou medaili v kombinaci.

Sítem kvalifikace MČR bohužel neprošel Vašek Šmída, nyní hráč KK Zálabák Smiřice „A“. Jeho 552 kuželek stačilo v těžké konkurenci až na 40. příčku z celkových 48 hráčů kvalifikovaných na MČR. Fanoušci KK Zálabák byli na místě a oba smiřičáky velmi hlasitě podporovali. KK Zálabák gratuluje a děkuje Jardovi i Vaškovi za vzornou reprezentaci klubu.

Záznam z mistrovství je možno zhlédnout na youtube. Vlajka z mistrovství s podpisy hráčů (viz foto) bude zasklena a umístěna v klubovně KK Zálabák Smiřice jako vzpomínka na povedené mistrovství.

Martin Hažva, Kuželkářský klub Zálabák



# Český svaz ochránců přírody Smiřice



## JEDNOU NOHOU V SUCHU

Tak jsme milí draží opět o krok roku dále. Po společných zimních radovánkách s motorovými pilami na Oboře jsme se konečně, i s některými z vás, mohli setkat přímo na místě činu. Pravda, na písničku vznikla po našem řádění tak trochu opičí dráha, ale nemyslete si, nedělali jsme si tu práci pro nic za nic. V první řadě jsme při tom kácení mysleli na naše nejmenší přehlížené kamarády HMYZÁKY, kterým tolik chutná pozvolna tlející dřevo, a nezasteskne se ani bujně přizemní vegetaci. Hromady klestí se kupily a štosovaly, tak nás nenapadlo nic jiného než se s vámi nějakým přijatelným způsobem podělit o červenou linoucí se září. Báli jsme se, že si s námi jen tak někdo buřtíka nedá, tak jsme zvedli sluchátko a zavolali do Slovanského kruhu. Fundované osoby nás nenechaly ve štýchu, a tak nezůstalo jenom u řeči a pokusili jsme se o znovuoživení prastarého svátku Hromnic. Od Peruna jsme prý měli požehnání se vším všudy. Pěkně zafoukalo do bujných kštíc, těm vypelichaným se zas na štopce hlavy malounko prokrvilo náměstíčko, párky z kaufu (mj. 95 procent masa prej) pěkně černaly, ale špatný to nebylo. Dokonce jsme si všichni odnesli Perunem požehnanou svičku hromničku. Bodejť nám naše domy a přibytky neshoří, když je už tak zjara horko.

A jak už tak v slovanských kruzích bývá, Hromnice jsou předzvěstí pozvolna odcházející zimy a přicházejících bouřek. Bouřky nepřicházely a Hromnice nám přetekly do příprav na vynášení Morany. S mírnými obavami, jestli dopadne počasí, jsme i přes všechny peripetie začali včas smrtholku připravovat na čtyřdobou smrt upálením, utopením, ukamenováním a pověšením. No, na středním východě by z toho možná měli někteří místní dobrodruzi upřímnou radost. Tam se stále, v dnešní uspěchané době, od používání těchto nezvyklých a nepraktických atrap očividně upouští. Není divu, čtyřmetrový jasanový klacky ve vyprahlé pustině asi nenajdete. Snad nás to horko nepřeválčuje jednou taky. Loňská Morana nám přinesla takové léto, že nás to letos nenechá klidnými. Ve velice úzkém slovanském objetí jsme se rozhodli být pro tentokrát bdělí. Jestli jsme tenhle druhý ročník zaříkávali zimu i s deštěm, zasedne rada stařešinů a zváží konání obyčeje v následujícím roce. Nechme matku přírodu konat a my se pak za ní demokraticky rozhodneme.

## BER TOLIK, KOLIK UNESEŠ...

Jednomu by se mohlo zdát, že z ochranařiny konvertujeme k nějakému zaniklému obřadnímu staroslovanství. S udržováním starých obyčejů to není v těchto končinách nějaká olympiáda, a těch komerčních věcí se už nejeden přejedl. Mnozí z nás, tak samozřejmě především já, jsme už tak trochu křížence, ale jednou jsme se tady narodili, proto je nám blízké cítit určitý typ kultury. Proč slovanství? Co to má společného s ochranou přírody? Tak přímo s ochranou úplně nee, vlastně malinko ano. Naši předci, a nemuseli to být zrovna Slované, měli k přírodě opravdu blízko. V předkřesťanské době zas určitě o něco víc. S tím je spojena řada celoročních oslav, které úzce souvisejí s průběhem po sobě jdoucích ročních období. Pravda, předkům nic jiného nezbyvalo, tak si k tomu nekonečnému opakování přidali množství nepřeberných radostí. Dnes se tomu říká párty, mnohá dost chaotická činnost končí nejednou kocovinou. Takže zábava, radost z koloběhu života, to měli staří Slované na mysli. Jestli ta kultura vzkvétala na základech uctívání vnějších entit nebo bylo po-



Petr Vosátka ze Slovanského kruhu při staroslovanském obřadu Hromnic

ukazováno na vnitřní potenciál lidské mysli, dnes asi už nikdo nedokáže s přesností identifikovat. Pokud jde o přirozenost, která je součástí každého z nás, otázka je zodpovězena. Zajímavým postřehem je, že i Slované měli například období svátku svatého Valentýna. Vzhledem k tomu, že měli svobodného ducha, tak by se tato oslava plodnosti v dnešních dobách nemusela setkat s pochopením sebe sama, na některé je stále dost pohanská, a proto ji veřejně propagovat nebudeme.

Jsme rádi, že zvládáme organizaci těch několika pár, ke kterým se chystáme přidat jednu malou třešničku jménem tradice rodových alejí. Tento zvyk se v Čechách a na Moravě tu a tam udržuje. Podle prastarých tradic se jednalo o určitý rituál, kdy se spojil nový život člověka s duchem stromu, to celé požehnávala síla Roda, ducha předků ochraňujících vlastní rod. To zní celkem zajímavě a podle nejnovějších a nejzelenějších ze zelených trendů se to celé může navléknout do environmentální trvale udržitelné fusekle, tedy s nadsázkou. K tomu je ale potřeba následujícího. Tak za prvé, musí se narodit děcko, za druhé, musí mít zapálené rodiče, za třetí, někdo, koho to napadlo, to musí zorganizovat a docela dost toho

zařídít (zadarmo, jak jinak). Za čtvrté, sehnat stromy a místo kde se to udělá, za páté, všichni to musí včas vědět a připravit se, za šesté, samotná realizace. Pokud jde o naplnění zásadních podmínek, tak jsme někde opět na hranici půlek. Máme místo, máme obřadníka, máme příslibené požehnání donátora/města Smiřice. Tak to abychom se pomalu chystali. To ale nejdřív dodělat několik menších a středně velkých restů na Stezce a dotáhnout několik rozpracovaných projektů. Von nám jeden takovej říkal, ber tolik, kolik uneseš!!!

Nutnost dosažení základních potřeb a prostředků pro skromný život taky zabere dost času, a tak je často potřeba s dobrovolnou aktivitou na nějaký čas polevit. Kolik uneseš nevím, ale kolik ještě unesu. Tak řekněme, brzy to vyjde. Zatím budeme chodit kolem horké kaše a okecávat to, až nám z toho vyschne...



## TAKHLE JE TO HOTOVÝ?

Nedílnou součástí všech těch našich aktivit je průběžný výběr priorit. Papírování a otravování ostatních leží na mých ochabujících bedrech, a kdo by také nepotřeboval zařídit si občas něco z vlastního soudku. Při tom množství nákladu, co všechno udělat, musíme operativně vybírat z toho, co nejvíc hoří. Větru a dešti nikdo neporučí, tak to někdy vypadá, že jsme odešli od rozdělané práce. Hotový to hned nebude, klame nás odhad a účetní stav.

Koupaliště ani kostelík na Plivátkách nebude, jak se občas donese, práce zde ale pokračují a v zákulisí povstávají další nápady, máme zadělané i na podklady pro grafiku infotabulí s textem. Budiž světlo na konci tunelu. Zjara jsme měli na Stezce tu čest příkladné spolupráce s žáky a lektory místní ZŠ, kteří si mohli vyzkoušet výsadbu třiceti ovocných stromů. A věřte nevěřte, obešlo se to bez nějakých keců. Tak tohle je naše mládež, rozhodně plodná a s dobrým předpokladem. Loňský výsev mezofytů pící louky, která obsahuje bezmála čtyřicet různých rostlin, pěkně bují a začíná kvést. V půdě ornice se spontánně objevily i další květiny jako například šalvěj, rulík, violky a hluchavky. Od jara se tu začíná ukájet vyhladovělý drobný hmyz. Ten je vděčný za každý květ, kterého je na velkých městských travnatých plochách fatální nedostatek. Nesmyslné a časté drandění sekaček má nejen esteticky vyprahlého ducha, ale



poskytuje vysloveně sterilní prostor bez života. To, co nevychcípě hladu, padne při tanečku okolo lamp s fazónou obráceného kulatého akvária.

Jak se to dělá trendy a světově v jiných českých a moravských městech se můžete přesvědčit na internetu. Stačí si do vyhledávače zadat slova „květnaté luční porosty ve městech“. Nemyslete si, že je vaše město někde pozadu. Mozaikové seče se provádějí třetím rokem na Oboře a podél břehů přilehlého Smržovského potoka. Bdělost znalců to vidí na zvyšujících se stavech některých skupin hmyzu, následovně i konkrétních druhů ptáků. Opravdu to má smysl. To samé bude i s loukou Na Plivátkách. Po konzultacích s odborem ŽP přistoupíme k realizaci takovýchto zkušebních ploch na jihovýchodní louce zámeckého parku a možná i na dalších místech, kde to úporný sekání není zas tak nejnutenější. Třeba se tento nápad uchytí a bude inspirací pro další estěty. Na ty žlutý trávnický se v létě nedá koukat. Absence různorodosti a těch nejmenších přehlížených může nahraovat plošné gradaci některých nevídaných škůdců. Momentálně i populaci bekyně v jižní části města.

Při psaní těchto řádků se v průběhu několika dnů změnilo počasí. Sucho je na nějaký čas na ústupu, doufejme, že tento rok bude k přírodě víc shovívavý. Že našemu spolku, potažmo našim lidem, umožní udělat co nejvíce práce a budeme moci zase vykřikovat „... takhle je to (skoro) hotový“. Pískovcové kameny soklu budoucí výklenkové kapličky už v kopřivách neležejí, budky jsou natřené a už víme, co nám ústředí schválilo. Lžice bagru pocuchá další úseky pobřeží v ekologické zóně Obory, zaměříme si Vlkov a začne se obnovovat první úsek zaniklé cesty na Smiřice a víc už letos raději plánovat nebudem. Chcete-li se k nám přidat, nikdo vám v tom bránit nebude.

## ZVYK JE ŽELEZNOU KOŠILÍ

Jak je mým již pozoruhodně pravidelnějším zvykem, rád bych přidal několik poděkování. Začnu od podlahy. Jménem našeho spolku chci poděkovat všem za nepřebornou podporu. Děkuje dětem, rodičům a ostatní omladině, která nás nenechává o samotě. Donátorům (obce a partneři), díky kterým máme v noci klidné a suché spaní. Složkám záchranných sborů (158, 155, místní 150 především), že si najdou na nás čas. Institucím a jejich velitelům (ZUŠ, ZŠ, firmy a živnostníci), že nám nezůstanou oči jen pro pláč. Děkuje i sami sobě.

## PAMÁTNÁ, JEŠTĚ JEDNOU

Důvodů, proč vysázet alej, může být mnoho. Záleží na pohnutkách iniciátora. Ta naše na Stezce je věnována na památku těch, kteří to s námi v minulosti mysleli dobře a více či méně naše město proslavili nebo v našich srdcích zanechali zásadní stavební kameny dalšího životního příběhu. Také se nějakým způsobem podíleli na historii těchto míst a blízkého okolí. Krátce výčet 29 jmen, které z větší části povzněsly na světlo světa spolupráce se ZŠ (děkuje paní učitelce Rohlenová!). Žákům 7. až 9. tříd pošlu příští týden ještě jedno upřímné poděkování za pomoc s výsadbou.



Poslední, třicátý strom, věnujeme všem, kteří dostali zapomenutí, přesto naše životy formovali svoji pílí, trpělivostí a láskou. Pokoj vám všem.

1. Petr Pavel Skořepa – ředitel měšťanské školy, čestný občan
2. Vincenc Nievelt – 1. lékárník
3. Mudr. Ferdinand Pschorn – zámecký lékař, lidumil
4. Otakar Jedlička – lékař, sokol
5. Bedřich Landroch – páter, výchovný kazatel, řečník
6. Albrecht Malburg – továrník, dobrodinec chudiny
7. Alois Nývlt – holohlavský děkan, zasloužil se o vznik školy
8. Prof. Josef Zeman – inspektor ministerstva školství
9. Milan Knobloch – sochař, medailér světového formátu
10. Luděk Munzar – herec, čestný občan
11. Eduard Karel – grafik světového formátu
12. Anežka Malá – bojovnice proti nacismu
13. Pavla Vachková Osuská – operní pěvkyně
14. Josef Vorel – zahradník, pěstitel (jablko Smiřické vzácné), předseda okrašlovacího spolku
15. Johann Carl Ignac Liebig – zasadil se o stavbu smiřického nádraží
16. Antonín Seliger – bojovník v době 2. světové války
17. Josef Pavlista – zastřelen Němci za 2. světové války
18. Adolf Ignác Mautner – dobrodinec chudiny, lidumil
19. hrabě Jan Josef ze Šternberka – stavebník Kaple Zjevení Páně ve Smiřicích
20. Petr Záhalka – zakladatel loutkového divadla

21. František Palacký – čestný měšťan Smiřic, spisovatel, vlastenec
22. František Ladislav Rieger – neohrožený bojovník za český národ, čestný občan Smiřic
23. Alois Jirásek – spisovatel, čestný občan Smiřic
24. T. G. Masaryk – prezident, čestný občan
25. Stanislav Novák – hudební skladatel
26. Gustav Dušek – sokol a legionář z Vlkova
27. Luboš Bergman – učitel na ZŠ
28. Marie Škardová – učitelka na ZŠ
29. František Malý – občan Smiřic, zasloužil se o morální podporu místní iniciativy na ochranu přírody
30. všem lidem dobré vůle

Jsme tu, abychom pomohli vrátit krajině, co jí patří.

Mějte pohodový rok bez zbytečného zmaru.

**David Stojan**

**csopsmirice.cz, fb ČSOP Smiřice**

P.S.

K rodové aleji jedno (překvapivé?) news aneb s rýčem a lopatou přes tu mrkev zasetou: Plánům budoucí rodové aleji udělali přítrž zemědělci. Vytrhat geodetické kolíky (a geodet zadarmo nehne prstem, o našem času stráveném na přípravách projektu nemluvě) a šup tam mrkvičku. Kdo by si nezasel na cizím zadarmo?



## Krátce sekané trávnicky odpařují cennou vodu

Optimisticky začít tento článek asi nejde. Nedostatek vody hubí ruku v ruce s kůrovcem naše lesy, se suchem se potýká zemědělství a města jsou vyprahlá a přehřátá. Pojďme dohonit mnohaletý skluz a připravujeme se na to, že bude hůř. Začneme s tím nejjednodušším a nejlevnějším. Neholme naše městské a zahradní trávnicky do podoby golfových hřišť!

Takové plochy jsou totiž velmi výkonnými výparníky. Ztrácíme tu vláhu, zem se přehřívá, vysychá a praská. Hmyz, který je potravou pro ptáky, ještěrky nebo třeba ježky, z celé Evropy mizí závratnou rychlostí, což dokazují třeba výzkumy v Německu. Ty potvrzují, že za poslední desítky let zmizelo 75 % veškerého hmyzu, včetně užitečných opylovačů! Viníkem je především průmyslově pojaté zemědělství, ale ani ve městech nemají živáčky, kteří s námi sdílejí krajinu odjakživa, na růžích ustláno.

V největších západoevropských městech, jako je třeba Londýn nebo Brusel, si to uvědomili už před několika lety. Trávnicky v parcích i na sídlišťích mívají jasně označené nesekané plošky. Někde je nazývají motýlími záho-

ny, jinde květinovými zahrádkami. V podstatě jsou to „jen kousky trávy“, které se nechají vykvést a sekají se max. jednou za dva roky. V porostu jsou totiž živočichové i v zimě, např. kukly motýlů. Když se i tyto plochy sekají, je třeba zajistit, aby poblíž byla jiná nesečená ploška. Motýli a brouci pak mají šanci přeletět a jejich život může pokračovat. Takový květinový kousek ztrácí nesrovnatelně méně vody než krátce střižený trávník. Navíc je rozmanité kvítí obletované včelami a motýly pastvou pro oko. Kdo se bojí, že ho tu něco ukousne, nemusí do této „minidžungle“ vcházet, dá se obdivovat i z jejího kraje.

Ochránáři varují před změnami klimatu a krajiny už desítky let. To dlouhé období jsme se mohli připravovat, ale síla setrvačnosti je obrovská. Přizpůsobivost k různým změnám je vlastnost, která náš druh udržela na Zemi nevídaně dlouho. Poslouchejme náš instinkt a přizpůsobme se. Začneme teď.

**Břenek Michálek, ČSOP Jaroměř**

# Proč máme ve Smiřicích ulici Ed. Karla?

Ve Zpravodaji ročník 2001–4 psal pan Volák o tomto významném smiřic-kém rodákovi, rád bych na jeho článek volně navázal a doplnil některé nové poznatky. Ulice Ed. Karla vede z Palackého ulice od rehabilitace do sídliště Gen. Gavorova k mateřské školce, jedná se o ulici novější, původně zde byly polnosti rodiny Češovských.

Jak pan Volák uvádí, Eduard Karel se narodil ve Smiřicích 20. ledna 1861 v Palackého ulici čp. 90 jako čtvrté z pěti dětí řezníka Josefa Karla a jeho ženy Františky, roz. Hejzmanové. Ještě za mého mládí bývala v čp. 90 porážka řeznictví Kaube, dnes zpusťlý malý domek naproti „Sluníčku“. Eduard vychodil zdejší dvouletou obecnou školu, kde vynikal v kreslení, podporován učitelem a pozdějším ředitelem školy Petrem P. Skořepou. Dále navštěvoval po tři roky německou školu v Trutnově. Poté se vyučil zámečnickem, vyuční list obdržel v dubnu 1877 a pracoval na zdejší panské pile. Krátce nato umírá jeho otec v 51. roce věku. Na Eduardovo další studium tak nebylo dosti peněz, jeho starší bratr František již studoval na učitele v Hradci Králové, učil pak v Holohlavech, později byl řídícím učitelem v Černožicích a Hradci Králové. Doma měl Eduard spoustu různých kreseb, což jeho matka hodnotila tak, že „Eda z dlouhé chvíle kazí papír“. Jednou onemocněl a jeho obrázky zaujaly uznávaného smiřického lékaře MUDr. Otakara Jedličku, který několik nejzdařilejších nákresů zaslal k posouzení do Umělecké besedy Praha. Posudek byl velice příznivý, matka jako vdova jeho studium však financovat nemohla, získal ale stipendium a byl přijat na Zlatnickou odbornou školu v Praze s výukou kresby, rytectví, cizelování a modelování.

Ve svých 19 letech roku 1880 odchází do světa, aby se do rodných Smiřic již natrvalo nikdy nevrátil, jeho pozdější návštěvy vedly na hrob rodičů a do rodiny bratra. V dalším roce přijíždí do pražské zlatnické školy na inspekci rada Rudolf Eitelberger z Vídně a zaujala ho jedna rytina většího formátu právě od Eduarda. Nabídl mu studium se stipendiem ve Vídni na tamější umělecko-průmyslové škole, Eduard si tedy sbalil svůj skromný uzlíček a odjíždí do Vídně. Na škole leptal a ryl do mědi podle předloh starých mistrů, tím se učil grafickému řemeslu. V roce 1885 přestoupil na speciální školu pro dřevoryt a lept. Zde se podílel na rozsáhlém díle korunního prince Rudolfa o Habsburské monarchii. Roku 1890 zemřela jeho matka, bratr mu měl vyplatit podíl z dědictví, nevyplatil mu však nic, přesto zbankrotoval. Téhož roku v květnu se Eduard ve Vídni oženil s Františkou Bernardovou z Modřišic u Turnova, byla tam nejspíše ve službě. Byla to žena bezesporu čiprná, spolu s ní Eduard vyženoil i dvě děti, a to Františku (\*1886) a Eduarda (\*1888), když Anton (\*1889) zemřel krátce po narození. Po sňatku přijal Eduard obě děti za své, získaly tak příjmení Karel, přežila ho pouze nejstarší z dětí Františka.

V roce 1890 odjíždí do Karlových Varů, pracuje zde pro místní porcelánku, práce však neodpovídá jeho znalostem a schopnostem. Přechází odtud roku 1894 do pražské firmy Husník & Hausler, zde ovšem pracuje za nízký plat, po nocích si přivydělává kreslením obrázků do kalendářů. V Praze se mu také narodí roku 1895 dcera Vilemína. V roce 1898 se vrací do Vídně pracovat u firmy J. Löwy, kde je náležitě vážen a oceněn. Děti však již navštěvují školu, vyučuje se v němčině, i když na ně rodiče doma mluví česky, odpovídají již německy. To se nelíbí manželce, která chce, aby děti byly vychovávány jako Češi. Roku 1899 tedy přechází pracovat do Prahy k nově ustavené české grafické firmě „Unie“ jako vedoucím uměleckého oddělení.

V té době roste v Praze zájem o grafiku a lept, Eduardovi se tak nabízí příležitost uplatnit své znalosti a dovednosti získané na umělecké škole ve Vídni. Přicházejí za ním umělci pro poučení o grafických technikách, za své rady nebere honoráře, rád pomůže těm, kteří projeví zájem. V roce 1906 umírá syn Eduard v 18 letech na tuberkulózu, byl reprodukcím grafických technik. Od roku 1907 jezdí rodina na letní pobyt do Pelešan a Mašova u Turnova, jeho žena tam může navštěvovat své známé a spolužačky, její rodné Modřišice jsou v sousedství. Roku 1913 byl vyslán Uníí do Ruska, kde úspěšně zvládl obtížnou a náročnou zakázku, dílo později získalo mezinárodní ocenění v Paříži. V roce 1916 umírá jeho dcera Vilemína ve věku 21 let, rovněž na tuberkulózu.



Po vzniku samostatného Československa spolupracuje s řadou známých českých umělců, s Maxem Švabinským vytvořili poštovní známku s portrétem T. G. Masaryka, to ovšem bez souhlasu Unie, za což dostal výpověď. Obratem však dostává nabídku učit na pražské umělecko-průmyslové škole, kam také roku 1919 nastupuje. Stává se tak prvním učitelem grafiky u nás, v čemž také spočívá jeho největší význam a přínos pro české umění. Vychoval zde řadu umělců, kteří již nemuseli hledat vzdělání v cizině, naopak předávali získané znalosti dalším generacím.

Kromě pedagogické činnosti vykonával rovněž dohled nad tiskem nových československých bankovek, byl naším nejlepším odborníkem v ruční grafice a fotometrické reprodukci. Počátkem roku 1922 byl dokonce v podezření z falšování bankovek. Pobýval v té době s ženou na letním bytě v oblíbeném Mašově, dcera byla ve Francii, pražský byt měl na Slupi. Vídeňská banka zjistila padělané bankovky a matrice pro jejich výrobu byly náhodně nalezeny v Praze ve Vltavě. Ač byly prázdniny, byl povinen pravidelně dojíždět do Prahy a kontrolovat kvalitu nově vyráběných bankovek. Při jednom z příhodů do bytu na Slupi čekal ho zde vzkaz. Ihned se dostavte do Národní banky. U ředitele banky již čekal policejní vyšetřovatel, bylo mu zde sděleno, že je hlavním podezřelým, neboť jiné ho nemají a ať jmenuje své společníky. Padělky musel zhotovit skutečný odborník, neboť byly velice zdařilé. Byl odveden na policejní ředitelství k výslechu, zde mu byly předloženy i nalezené desky pro tisk rakouských peněz i československé desetikoruny. Po bedlivém prozkoumání desek objevil sotva znatelnou značku výrobce, Löwi USA. Důkazů proti němu však nebylo, byl tedy propuštěn s tím, že ráno se má opět dostavit do banky a tam říci, na koho má podezření, kdo další by takto kvalitní desky dokázal zhotovit. Vylučovací metodou mu vyšli dva podezřelí, kteří by to zvládli, což také sdělil vyšetřovateli. Poté byl propuštěn s tím, aby neopouštěl Prahu, byl pod stálým dohledem tajných policistů. Jeho typ se ukázal jako správný, i firma z USA potvrdila, kdo si u ní zakázku objednal, skutečný pachatel se přiznal a byl zatčen.

V roce 1928 odchází na odpočinek do Turnova s vážně nemocnou ženou, nechává si zde postavit vilu v ulici Alej Legií 754, která tam v téměř nezměněné podobě stojí dodnes. Ač již sužován nemocemi stáří vytvořil zde řadu drobnějších rytin a sepsal rozsáhlé pojednání o grafických technikách. Nejstarší dcera Františka, jediná z žijících dětí, učitelka hudby a jazyků v Praze, přesídlila v roce 1944 do Turnova pečovat o staré rodiče. V téže roce zemřela v Turnově Eduardova žena Františka na rakovinu. Eduard Karel umírá v Turnově ve věku 89 let v roce 1950. O pět let později umírá i dcera Františka, svobodná, ve věku 69 let. Tím vymírá rodina Eduarda Karla bez potomků, v osobním životě tedy příliš úspěšný a šťastný nebyl. Vila byla poté zabavena rozhodnutím soudu, neboť se nenašli dědicové. Než se to příbuzní dozvěděli a stačili se odvolat, měli na to 14 dnů, bylo rozhodnuto. Co se podařilo zachránit z pozůstatosti je uloženo v Muzeu Českého ráje v Turnově.

Milan Plšek

## Smířické pohádky – 2. část

Jak už to tak na světě bývá a jak se tak říká, „na každém šprochu pravdy je trochu“. Spousta pohádek má svůj reálný základ, mnohé pohádkové postavy jsou vykresleny podle skutečných lidí. Pohádky, které Vám nyní předkládáme, našly svůj předobraz v postavách mnoha smířických lidiček. Na začátku 80. let je svým dvěma vnučkám psal Ing. Miroslav Jandík z Černilova, který působil na smířickém městském úřadě (respektive národním výboru) jako vedoucí stavebního odboru. Útlý svazek pak těsně před svou smrtí předal svému dlouholetému spolupracovníkovi Ing. Miloslavu Nejedlému, který pohádky předal městu s tím, že by byla škoda, aby zapadly. A tak je tedy s jeho laskavým svolením předkládáme Vám.

### JAK DĚDEK MACKŮ MUSEL JÍT V MLÁDÍ DO SVĚTA NA VANDR

Kdysi dávno dědek Macků nebyl dědkem, ale chasníkem jako jedle urostlým a hezkým, že se za ním ohlížela i mnohá městská panenka. Se svou mámou žil v chaloupce na konci vsi, ale jak se ta vesnice jmenovala, už neví. Říkalo se o ní, že tam ne lišky, ale vlci dávají dobrou noc. Dokud byl malý, říkávala mu máma Pepánku, a když vyrostl v chasníka, začala mu říkat Pepku.

Máma hospodařila doma v chaloupce, krmila na zimu prasátko, dojila kravičku, tloukla maslo a dělala tvaroh bílý jako sníh a obojí nosila prodat na josefovský trh. Pepek od rána do večera pracoval za chaloupkou na poli, oral, vlácel, sel, brambory sázel i sklízel, obilí kosil a ve stodůlce mlátil, aby bylo dost na mouku a té pak na Boží dárek, jak se tenkrát říkávalo chlebu. S mámou si pěkných pár šestáček nahospodařili a bývalo jim dobře i v zimě, kdy chaloupku obsypával sníh. Máma do sednice snesla z půdy kolovrat, předla, i nějakou písničku si k tomu někdy zabzučela. V kamnech praskali smoláčky z pařezů nebo Vánoce zavoněla chvoj, kterou máma zimního času ráda topívala. Nejkrásnější vůně bývala v chaloupce každou sobotu, když máma pekla buchty na neděli. Ach ty máminy buchty! Povidlové, s mákem, s tvarohem i s perníkem, za ty by Pepek i svou duši dal.

Tak už to na tom světě bývá, dobroty za nehet, ale trápení hned plný pytel. Pepek jednou právě za chaloupkou na loučce sekal trávu pro kravičku, když uviděl, jak se máma kvalitě vrací z Josefova, kde byla prodat pár liberek másla a nějakou hroudičku tvarohu. Jak jen došla k loučce, hned spustila lamento a pláč.

„Nechte mámo lamentací a pojdte do chalupy povědět, co se stalo,“ řekl Pepek a mámu, která pro slzy na cestu neviděla, vzal za ruku a vedl ji do sedničky. A tam zase lamento a pláč, že v Josefově se pan jenerál k vojné chystá a chasníky jako je Pepek po celém kraji chytá a do bílého kabátu obléká.



Myšice – autor Nela Vrabcová, 2. A

„To je křiku pro jednoho jenerála! Já mám zrouna pro strach uděláno,“ těšil mámu Pepek. „Upečte mi buchty s povidlama a s mákem, a já se pustím do světa na vandr a na vojnu se chytit nedám.“

I srdnatému Pepkovi ukápla slzička, když se za chaloupkou s mámou loučil a odcházel do světa. V jedné ruce uzlík buchty a ve druhé hůl, ne nějakou volšebnickou hůlku se střápečkem, s jakou chodívají tajtrlíci v městě, ale pořádnou hůl dřínovku. Pustil se oklikou, aby se vyhnul Josefově, ohlížel se, a když se mu máma i chaloupka ztratily z očí, přidal do kroku a šel a šel, až přišel do velikého tmavého lesa.

Jak šel lesem, poslouchal šumění větru v korunách stromů a zpěv ptáků a myslel si, jak už je daleko od lidí, sám a sám. Ale najednou uslyšel lidský hlas: „Lidičky, lidičky, kde jste kdo! Pomozte mi, já sem tu zabloudil.“ Šel za tím hlasem, až uviděl mezi stromy sem tam pobíhat člověka kulatého jako soudek. A že on je šenkýř Bryndal z Náchoda a byl si v Myšicích objednat pár soudečků kořalky a v Josefově nějakou bečku dobrého piva, protože mu náhodská právomoc nutí churé pivo z jejich pivovaru. Z neděle mu to má forman přivést. On, Bryndal, si chtěl přes les zkrátit cestu k Náchodu a zabloudil.

„Já bych s váma hned do toho Náchoda šel, ale jak jen vystrčím nos z lesa, páni mě chytěj a vodvedou na vojnu,“ rozumoval Pepek. „Ale aspoň vám dám dobrou radu. Musíte se dobře dívat, jak na stromech roste lišejník, a proti straně, na kerý roste, musíte jít porád rounou cestou za nosem a nikam se neohlížet, až přidete na kraj lesa a tam už se někoho doptáte na cestu k Náchodu.“

Bryndal mu poděkoval, a že kdyby on, chasník, přišel někdy do Náchoda, ať se jen zeptá, kde je hospoda „Na kutloř“, a jeho, Bryndala, tam jistě najde. Rozloučili se, šenkýř valil své kulaté břicho, jak mu Pepek poradil, a Pepek se pustil dál a dál do toho černého lesa, aby byl co nejdál od vojenských pánů.

Dlouho, předlouho šel lesem. Nohy ho už bolely, hlad sužoval a žízeň páčila, když přišel ke studánce s vodou jako křišťál čistou a studenou jako led. Uhasil žízeň, pohodlně se usadil do mechu a pustil se do máminých buchty, nejprve do povidlových, a ty makové že si nechá na ráno. Pochutnával si a najednou kde se vzala, tu se vzala, najednou před ním stála stará babička, chudobná, ale čistoučká. Jednou rukou si přidržovala plachetku na hlavě, aby jí vítr nerozvíval šedivé vlasy, v druhé držela zelený proutek, a že by byla ráda, kdyby jí Pepek dal aspoň kousek buchty.

„A jakýpak vy babičko máte ráda? Povidlový nebo makový?“

„I to víš, synáčku, stará osoba. Zuby mám darebný, mák mi do nich leze a pak to bolí, až se v očích zatmívá. Tak já radši s povidlama.“

„Ach to máte smůlu, babičko, už mně zbyla jenom jedna povidlová, ty vostatní sem všechny spořádal. Já taky radši s povidlama.“

„Tak si tu povidlovou nech pro sebe a mně dej makovou.“

„Ani nápad, máma by mně nikdy nevodpustila, že sem vám s tím mákem udělá bolest. Jen si vemte tu povidlovou,“ rozhodl Pepek a podal jí poslední povidlovou buchtu. „A taky koukám, že ste náko churá na nohy, tak vám k té buchty přidám svou dřínovku. S tou se přece jen snáz dostanete domů.“

„Odplať ti to Pámbu a tvý mámě taky, že tě vychovala k ouctě ke starejm lidem. Já ti za tu hůl dám tenhle kouzelný proutek, možná, že se ti jednou hodí.“

„Jápkap by byl kouzelný?“ divil se Pepek.

„Je vrbovej, a dyž s ním někoho pořádně švihneš, bude se hezky dlouho drbat a vošvat,“ řekla babička, vzala si Pepkovu hůl, podala mu proutek a ztratila se, jako kdyby tam nikdy nebyla.

Dne ubývalo, v lese pod stromy šero houstlo, a že již byl Pepek daleko od vojenských pánů, natáhl se do měkkého mechu jako doma do peřin. Vzpomínal na mámu, co že ona sama v chaloupce dělá, a za chvíli ho

spánek zmožil. Spal, jako když ho do vody hodí, ani soví houkání neslyšel. Doma ho budívalo kokrhání kohouta, ale tady ho probudila pořádná rána do nosu. To jak veverce, která nad ním snídala na vysokém smrku, spadla šiška rovnou Pepkovi na nos. Promnul si oči, u studánky se ošpláchal, dojedl máminy buchty a pustil se dál a dál lesem a do širého světa.

Šel někdy lesem, někdy polem, ale nikde nezahálel. Tam vypadlé ptáče do hnízda vysadil, zajíce z pytlákovy oka vysvobodil, lišáka od koluška zahnal nebo po vodě žiznící rybku zpátky do potoka hodil. Ohnivému muži vydílal ve skále jeskyňku, aby ho v zimě nezafoukl ledový vítr vanoucí od Krkonoš, a hejkalovi spravil křivou hubu, jak si ji z pantu vyvrátil, když silně zahoukal na nočního zloděje. V poli, když obilí zlátl, pomáhal ho kosit a do stodol svázet, jak se podzim ohlásil, pomáhal brambory sklízet a do sklípků ukládat.

Od Turova fučel studený vítr a sníh začínal poletovat, když jednoho večera dorazil k městu, kde mu v bráně drábi řekli, že je to Náchod. Přeptal se kde je hospoda „Na kutlofě“, vešel do šenku a šenkýř Bryndal ho přivítal se vši poctivostí jako starého kamaráda. Usadil ho u teplých kamen a nosil mu jídla a pití, že se Pepek měl jako o posvícení v Zaloňově. Nepřestával ho pobízet, aby Pepek jedl a pil jako doma.

„Jo jako doma,“ vzpomínal Pepek. „To bych tak musel mít misku kysela nebo oukropu a erteple na loupáčku, nebo krajíc chleba s homolkou či tvarohem a plotnáček mlíka k tomu. Tak jsme doma s mámou večereli.“ A zesmutněl, jak mu přišla vzpomínka na domov a mámu.

Aby ho šenkýř trochu rozveselil, začal vypravovat, jak z toho velikého lesa vyšel a do Náchoda se šťastně dostal. Pepek mu zase vypravoval, jak se s tou podivnou babičkou sešel a že ten její proutek stále u sebe nosí. Ale on, Pepek, že se jen ponejvíce v lesích a polích toulal, tak toho mnoho na svém vandru nepochytil, ať jen Bryndal poví, co je u nich ve velikém městě nového.

Šenkýř se posadil a začal vypravovat, jaké trápení má jejich zámecké panstvo s jedinou dceruškou, komteskou Bělínkou. Bývala hezká jako svatý obrázek, ale teď jí stále roste a roste nos a už ho má dlouhý jako pořádný okurek, a to je neštěstí pro celou knížepanskou rodinu.

„A jak se to tak mohlo stát?“ divil se Pepek.

A Bryndal dál vypravoval, že se Bělínka od malička ráda zlobí a vzteká a při tom nadává a dupe, až v zámeckých komnatách padají obrazy ze stěn. Loni před filipjakubskou nocí se Bělínka procházela v zámeckém parku a tam jí přišel do cesty mocný kouzelník Mudrmoudr z Kramolny.

„Co se mi tu pleteš do cesty, ty strašidlo šeredný, fousatý!“ rozzlobila se Bělínka a zadupala, až jí od kramflíčků litaly jiskry.

Mudrmoudr jen vztáhl ruce a kouzelnickým hlasem řekl něco jako „pasé paraple a pasé se prasé“, ztratil se a zůstalo po něm jen trochu apatykářské vůně. A od té chvíle Bělince, jak se rozzlobí, pokaždé nos o kousek povyroste a bude tak prý až do té doby, dokud se vztekat nepřestane a všechny, kterým kdy nadávala, o odpuštění nepoprosí.

Co bylo platné kouzelnické napomenutí, Bělínka se zlostí, nadává a dupe a nos jí stále roste a roste. Paní kněžna nad ní pláče jako panímáma nad nepodařeným čuníkem a knížepán je z toho celý perplex a mívá z toho alteraci. Už dal vyhlásit, že tomu, kdo Bělínku toho ukrutného nosu zbaví, dá Bělínku za ženu a půl knížectví k tomu. Přihlásili se učení a moudří, slavní doktoři, profesori a zaříkávači, ale žádný nepomohl, jenom Bělince, jak se s nimi zlostila, pokaždé pořádný kousek nosu zase přirostl.

Pepek si vzpomněl, jak mu máma vyháněla z těla vztekání, když byl malý, podíval se na svůj proutek a že by to s Bělínkou zkusil. Ale jeho, selského

chasníka, že by do zámku ani nepustili. Ale Bryndal že to se zámeckým panstvem hned ráno vyjedná, a že je jedno, kdo Bělince pomůže. Protože náchodský ponocný právě odtroubil půlnoc, šli se oba na tu zámeckou štrapáci vyspat.

Ráno se Bryndal vrátil ze zámku, a že se paní kněžna nad venkovským chasníkem dost oříňovala, ale knížepán, že ať jen Pepek přijde na zámek. Pepek si vzal do ruky babiččin kouzelný proutek a šel. Na zámku ho zavedli do komnaty, kde Bělínka očekávala jakéhosi učeného pána s latinskou moudrostí, ale když uviděla venkovského chasníka, hned spustila po svém. „Co sem lezeš ty chomoute!“

Pepek se jen podíval, zda dobře přiléhají okna, zavřel dveře na závoru a dřív, než si Bělínka stačila dupnout, přetáhl ji pořádně proutkem. „Au, ty selskej vornáte!“ zaječela Bělínka, „já ti nechám zmaloovat hřbet, že tě ani vlastní máma nepozná!“

Pepek nic nedbal, chytil Bělínku, ohnul si ji přes koleno, vyhrnul jí krinolínku a nakládal jí, až se z jejího knížepanského zadečku kouřilo. Bělínka křičela, nadávala, plakala, a pak už slibovala, že se polepší, bude hodná a všechny odprosí, jak jí to tenkrát Mudrmoudr říkal. Pepka hned odprosila za toho chomouta a selského vornáta, a kdyby tak přišel Mudrmoudr, toho že by nejdřív odprosila.

„Mudrmoudr je mocnej kouzelník, ten tě slyší všude,“ řekl jí Pepek, otevřel dveře do komnaty a nakázal přinést velkou mísu studené vody. Bělínku do ní posadil a od jejího zadečku to zasýčelo, jako když se do vody hodí žhavý uhlík.

Dlouhými zámeckými chodbami se šli ukázat knížepanským rodičům, že se Bělince nos přece jen o kousek zmenšil. Knížepán, jak seděl ve zlatém křesle, si dal do oka knížepanské sklíčko, aby lépe viděl, a paní kněžna přiložila k očím zlatý lorňonek. Ale ona seděla jen na zlatém taburetku, protože by se se svou náramnou krinolínou do křesla nevešla. Protože Bělínka, jak šli s Pepkem těmi dlouhými chodbami, každého, koho potkali, pěkně odprosila a nakonec i knížepanstvo požádala za odpuštění, uviděli, jak se jí nos zmenšoval a byl už jen tak velký, jakou jsou okurky, co se nakládají na zimu.

A knížepán hned, že slovo knížecí je slovo knížecí, že se vystrojí slavná svatba a Pepek dostane půl knížectví a Bělínku k tomu. Ale od této chvíle že Pepek nebude Pepkem, ale bude se mu říkat hrabě Joséz z Vlkova.

Pepek se začal ošívát, a že na co hrabě, že mají doma u mámy troje hrabě a ty že do chalupy úplně stačí. A na co půl knížectví, když mají doma za chalupou loučku a kus políčka k tomu. A při vši ouctě, ať se panstvo nehněvá, Bělínku že on za ženu nechce. Boží dárek vymísit, vyválet a upéct že nedovede, na buchty zadělat neumí, a místo aby vzala stoličku a podojila krávu, že by bříkala do fortepiána. Pepkova máma že je dobráčka, ale s takovou nevěstou by ho hnala z chalupy. Ale kdyby knížepanstvo dalo Pepkovi pro mámu teplé bačkory, loktušku vlnačku, varhánkový kožíšek a teplou sukni na zimu, a kdyby knížepán dal Pepkovi lejtstro s korunkovou knížecí pečeti, že ho ani ten největší jenerál nesmí vzít na vojnu, to že by on, Pepek, řekl zaplatť Pámbu.

Na rozloučení s Pepkem dal knížepán na náchodském rynku vystrojit velikou trachtaci a každému, kdo tam přišel, dala Bělínka po dukátku. Nosík se jí zmenšoval a zmenšoval, a když Pepek odcházel domů, byl ten nosík právě tak hezký, jako než ho Mudrmoudr začaroval.

Na té trachtaci šenkýř Bryndal také byl, dobře jedl, dobře pil, jenom smutný byl, že z Pepka zůstane jen kmán a nebude z něj knížepán.

## Smířické pohádky – 2. část – pokračování



Perníková chaloupka – autor Kateřina Rozdolská, 2. A

### JAK SE DĚDEK MACKŮ OŽENIL

Když Pepkovi máma umřela, samotnému se mu v chaloupce stýskalo. Vzpomínal, že to bylo veselejší, jak tenkrát světem vandroval, když před válkou utíkal. Jednoho dne si řekl „a co já tu tak sám...“ Kravičku, praseátko, pole s loučkou i chaloupku rozdál chudým lidem, vrbový proutek, co mu tenkrát dala ta podivná babička, zasadil na břehu u potoka a pustil se znovu do světa.

Šel ode vsi ke vsi, od města k městu, a protože nikde nezahálel a všude se měl k dílu, ušetřil si plný váček stříbrných tolarů a zlatých dukátů. Když už mu začínala vrzat kolena a hřbet mu začínalo lámat loupání, vrátil se do rodného kraje. Už to nebyl chasník Peppek, ale protože mu za léta hlava zbělela, ač si ještě dost zpříma vykračoval, říkali mu pro tu bílou hlavu dědek.

Lidi, co jim dal máminu chaloupku, za ten čas umřeli, chaloupka na prach shořela, políčka i loučka zarostly trnami a hložími, jenom u potoka, kde tenkrát ten proutek zasadil, se košatila vrba hlavatičky. Pod vrbou nemohl zůstat, proto se usadil na podruží, nedaleko v Myšicích. Z první pohádky už víme, že mu tam říkali nejdříve soused, a pak dědek Macků.

Sám si svou světničku poklízal, sám si pral, žehlil, ba i zašival, když něco potrhal. Všechno uměl udělat, i boty si dokázal podrazit, všemu se ve světě naučil, jenom jak se vaří nikde nepochytil, a to bylo i při plném váčku peněz jeho veliké trápení. Chodíval do lesa poslouchat, jak zpívají ptáci, nebo k jezu na řeče besedovat s vodníkem Frantou. Mnohdy sedával u jezu sám, poslouchal, jak hučí voda a často nevěděl, co více hučí, zda voda na jezu nebo jemu žaludek z jeho špatného kuchaření.

Jednou se vracel z lesa, cestou poslouchal, jak zvon z kostela svatého Václava vyzvání poledne, a mrzutě uvažoval, co si ukuchtit k obědu.

„Stálý mokřý zdraví,“ pozdravil ho kousek od radnice vodník Franta, jak se vracel od Trotinky říčky, kde byl dohlédnout na raky klepetáče.

„Pámbu zdraví, souse,“ poděkoval a jak mu ruku podával, pořádně ji natáhl, aby se nezamácel o jeho mokřý šos.

„Jak na tebe koukám, chuře vypadáš, jako dybys náko klempíroval,“ rozdělával řeč Franta.

„Taky že klempíruju,“ povzdychl si dědek. „To je z těch kvádlotin, co si cmochťím. Dyť já ani oukrop nebo zakudlanou poliuku neumím. Erteple mám na půl syrový nebo rozblemtaný na kaši, a často jenom fajfkou hubu vošidím. Tak je to, souse, dyť čloujek vstane na starý kolena sám.“

„Ty bys nejlíp uděl, dyby ses voženil. A nevěstu bych pro tebe měl a jakou. Vařit umí, že by ses jen volizoval, a buchty peče zrouna jako tvá

nebožka máma. A takovej dědek jako ty, třeba s vrzavejma kolena, by se k ní náramně pasoval. Vona to už taky nejní žádná mladice.“

Dědkovi se hnedka na ty buchty začal jazyk mlsně ometat, až mu z toho začalo lupat za ušima. „A to jó, jak buchty umí. Vyjednej to, a hned v neděli můžem jít na přípověď a vo dubový slovo, aby mě takovou nevěstu s buchtama někdo nepřebíral.“

V neděli bylo podívání na svátečního dědku s kamzíčí štětkou za kloboukem a vodníka Frantu v červených botičkách a zeleném fráčku, jak to spolu zahýbali od splavu do luk pod Čibuzem, kde to Franta namířil rovnou ke Kumbárku.

„Jenom aby byla doma,“ staral se dědek.

„I bude, zkázal sem jí po sojce, že dnes přídeme vo slovo, tak vona už jistě čeká.“

Na Kumbárku čekali dědku překvapení. Pod perníkovou chaloupkou, ale dost sešlou, jak dědek hned zkušným okem poznal, stála ženská osoba. Větrík jí čebral vlasy, které měla bílé zrovna jako dědek, a po pravdě musím povědět, že dědek dost nemoresně otevřel pusku a zapomněl ji zavřít, když uviděl, že se opírá o jeho starou hůl dřínovku, kterou tenkrát dal té podivné babičce v lese u studánky.

„No sem to já, kdo jinej než ježibaba by se uměl rázem objevit a hned zas najednou zmizet,“ zasmála se na dědku i Frantu. „U nás v našem rodě stárnem jinak než u lidí. Tobě vod ty doby, co sme se tenkrát potkali, přibýlo padesát lidských let, ale mně čas připsal jenom jeden náš rok.“ Přes ten úsměv dědek viděl, že má jen jeden zub, ale pořádně veliký. „Zuby nezuby,“ rozumoval dědek, „já už mám v hubě taky pořádnou paseku. Vona bába a já dědek, docela se k sobě šiknem,“ a už nosem táhl vůni buchet, na které je ježibaba pozvala.

Franta si na vodnickém šose udělal důkladný uzel, aby v sedničky nepokapal podlahu vysypanou krystalovým cukrem, jak se to v perníkových chaloupkách na sváteční dny dělávalo. Tam byl na stole parádní ubrus a na něm mísa buchet, ale jakých! S mákem, povidlových, s perníkem i s tvarohem, a z plotny voněla ta nejslavnější ježibabská kafe-cirfinda, kterou ježibaba nalila do svátečních kafáček. Při buchtách a cirfindě padlo dubové slovo, a že by se to hodilo, udělat si svatbu právě na svatého Václava. Dědek si s ježibabou podal ruce a na potvrzení je přes ně Franta plácl mokřým šosem.

Na svatého Václava večer byla na paloučku před chaloupkou svatba. Ježibaba se vdávala, dědek Macků se ženil a vodník Franta jim byl za plam-pače a svatební vejšplechce vedl. Ohnivý muž z Chloumku jim tam svítil,



Perníková chaloupka – autor Adéla Blažková, 2. B

světýlka z bažin od Bezedňáku tam poletovala a na paloučku tancovaly lesní víly. Starý hejkal dával pozor, aby nikdo nezvaný nepřišel na Kumbárek, a sovy houkáním odpočítávaly hodiny. Punktem o půlnoci ježibabě i dědkovi měsíček místo pampátera požehnal a namísto štoly jim stříbrným paprskem ruce svázal.

Potom jedli, pili, hodovali, dobrou vůli spolu měli, a vodník Franta si zelenou kořalkou tak statečně připíjel, že ráno, když se do Myšic vraceli, ho hastmanka v pravý čas chytila za šos, jinak by byl místo do své řeky vlezl do zámecké senkrovny.

Všechno jsem spravedlivě pověděl, jak to s tím ženěním začínalo a šťastně skončilo, a jak dědek Macků nebyl už jen dědkem, ale ježdědkem.

Pokračování příště.

#### Vysvětlivky:

alterace – horečnatá migréna  
apatykářská vůně – vůně z lékárny  
cirifinda – bílá káva  
darebný – špatný  
dubový slovo – pevný, závazný slib  
erteple – brambory  
erteple na loupáčku – brambory vařené ve slupce  
filipojakubská noc – noc před svátkem Filipa a Jakuba, plná čarování a kouzel  
homolka – domácí syreček z tvarohu kořeněný kmínem  
hrouda tvarohu – vážila cca 1/2 kg  
hůl dřínovka – hůl ze silné dřínové větve  
chomoute – nadávka venkovanům  
churé – špatné  
kafáček – hrneček na bílou kávu, o obsahu cca 0,3 litru  
kapsář – kožený nebo plátěný sáček. Venkovské ženy ho kdysi nosívaly upevněný pod vrchní sukní nebo pod zástěrou.  
komteska – šlechtická dcera

kostel sv. Václava – kostel v Čibuzi  
Kramolna – samota na hřebeni za náhodským zámekem, známá jako skryš zlodějů. Je tam hřbitov vojáků padlých ve válce roku 1866.  
Kumbárek – zalesněný kopec mezi Skalicí a Smiřicemi  
kvádlotina – špatné jídlo  
kyselo – polévka z chlebového kvasu a brambor  
lamentace – naříkání  
lamento – nářek  
loktuška vlnačka – velký teplý vlněný pléd s třásněmi  
„Na kutloř“ – kdysi známá náhodská hospoda  
na podruží – v nájmu (podruh – bezdomek)  
oblíknout bílý kabát – rčení „odvést na vojnu“ – kdysi nosívali vojáci bílé kabáty  
oukrop – česneková polévka, česnečka  
perplex – popletený  
plotňáček – glazovaný hrnek z pálené hlíny nebo také pucláček  
varhánkový kožíšek – kožíšek šitý na zádech do varhánků  
volšebnický – chatrný, špatný  
zakudlaná poliuka – polévka zahuštěná moukou

## Majitelé smiřických domů – Palackého čp. 86

Dle pojednání o smiřických domech, které zpracoval Ing. Kupka, postavil původní stavení Palackého čp. 86 (dle starého číslování čp. 57) Jan Neuman s manželkou Annou.

Nové stavení, č. parcelní 110, 586 metrů čtverečních.

Po jejich smrti zůstali čtyři sirotci, péče o ně se ujal spolu se správou domu jejich tovaryš Jan David, kterému byl později, a to roku 1744, dům zapsán s cenou 300 zlatých. Oženil se s Annou Skalickou ze Smiřic. Po smrti Jana Davida vykouplila vdova roku 1800 dům v dražbě za 1 173 zlaté, v té době již byla znovu provdána za Františka Janka ze Smiřic.

Václav Horák, syn Matyáše Horáka, učitele z Čibuze čp. 4. Po smrti druhého manžela pojala vdova Anna Janková roku 1808 za třetího manžela krejčího Václava Horáka. Václav kupuje dům roku 1810 za 700 zlatých, zakládá zde tak rodinnou větev Horákových, v jejímž držení je dům dodnes. Po něm se stává majitelem domu a hospodářství jeho syn František s ženou Annou, rozenou Tichou ze Smiřic.

František Horák, pekař a smiřický měšťan, vykupuje roku 1842 dům za 240 zlatých. František dům roku 1876 zcela přestavěl do podoby, kterou

si v hrubých rysech zachoval do dnešní doby. Střecha zvýšená o půlštok, což by usnadnilo přístavbu patra, okénka umožňující větrání uskladněného sena. Zazděn je vchod do obchodu, vyměněna vrata a okna.

V nově vystavěném domě byla pec a obchod krupařství a pekařství, k domu náleželo rovněž rozsáhlé hospodářství. Po Františkovi (†1879) se stává majitelem domu jeho syn z druhého manželství Josef.

Josef Horák, hospodář a pekař (†1927), jeho první ženou byla Anna Macháčková z Holohlav, druhou Marie Tichá ze Smiřic. Po něm se majitelem domu stává jeho syn z druhého manželství Vladislav.

Hospodář Vladislav Horák (†1973) se oženil roku 1927 s Annou Janečkovou ze Zderaze.

Dále přechází vlastnictví domu na jejich starší dceru Jiřinu a jejího manžela Josefa Skořepu z Jeřčků (†1982). Po nich se majitelkou domu stala a v současnosti dům vlastní jejich dcera Jiřina Skořepová.

Milan Plšek

# Valdštejn – Poslední dějství – pokračování z č. 1/2018

S Valdštejnem umírá i poslední naděje na ukončení války. Byla to nejkravější válka, jakou do té doby svět poznal, válka, která otevřela hrůzám pekla dveře dokořán. Třicetiletá válka otřásla starým světem a položila základy nové Evropy. Od r. 1618 zuřil ve Svaté říši Římské zničující válečný konflikt, do něhož byly najímány desetitisíce žoldáků, zneprátelená vojska drancovala města, vesnice i krajinu a nechávala za sebou spálenou zem. Ale byla to i příležitost, jak si vydobýt čest a slávu. Bez osobnosti, jako Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna, by historie 1. poloviny 17. století nebyla ničím. Jeho pozemský život a posmrtný věhlas to potvrzují.



Astrolog Giovanni

Když je rozehráno zrádné spiknutí vedoucí k zavraždění generalissima Valdštejna, jeho hlavními aktéry jsou ctižádostiví a ziskuchtiví generálové – Gallas, Piccolomini, Aldringer. Oni byli hlavními iniciátory Valdštejnova zničení, ale záleželo na poradných důstojnících – Buttlerovi, Gordonovi a Lesliem, kdy a jak bude Valdštejn uštván. Kat, či spíše vrah – Walter Deveroux. Všichni mají za sebou pestré životní zkušenosti a v sobě notnou dávku drzosti. Podívejme se, jaké karty jim poté osud namíchal.

## ODMĚNA PRO VRAHA

### Walter Deveroux,

irské národnosti, dragounský podplukovník, původně hejtman v pluku Waltera Buttlera, ženatý. Je válečná doba, r. 1635 a ve Vídni se to důstojníky a vojáky jen hemží. Mezi nimi i jistý Walter Deveroux, který má prázdné kapsy a již osmý měsíc čeká na vyřízení svojí ponížené žádosti císařskému domu. Dělá si nároky na odměnu za jakousi událost, kterou ve své petici nazývá jako „chebská aféra“. Bezprostředně po akci si užíval několik týdnů pochybné slávy, nechali mu pár ukradených cenností a dostal tisíc tolarů, které brzy utratil po krčmách. Poté však, co se začnou šířit zprávy o závratných ziscích vojenských pánů za odstranění Valdštejna, i Deveroux ve své prostoduchosti pochopí, že udělal špinavou práci za někoho jiného a dál s ním nikdo nic nechce mít. Mnozí páni v armádě i mimo ni mu dávají najevo, že se ho jako nájemného vraha štítí a i z domova v Irsku dostává tak znepokojivé zprávy, že se obává pomýšlet na návrat. To ho však netrápí tolik jako fakt, že přišel zkrátka a že ve srovnání s ostatními byl odbyt žebráckou almužnou. Císařský dvůr však mlčí a jeho opakovaných žádostí se císařští radové dotýkají s velkou nechutí. Deveroux to vzdává, dluh po císaři vymáhat nemůže a roztrpčen z Vídně odjíždí. Trvá ještě dva roky, než se císař přece jen rozhodne. Ve vši tichosti jsou pak Deverouxovi postoupeny zabavené trčkovské statky Dobrovítov, Chlum a Krchleby v časlavském kraji, a to s podmínkou, že vyplatí podíly i svým společníkům z oné „chebské akce“, aby si tím dvůr již dál nemusel mazat ruce. Irský podplukovník se tak stane feudálním statkářem v Čechách, svým společníkům nikdy nic nedá a je pánem několika set českých sedláků, jejichž řeči nerozumí a jejichž nesmírná bída ho nezajímá. Žije raději v Praze, a není mu ještě pětáctilet, když za moru r. 1639 zcela zapomenut umírá.

### Walter Buttler

Třicet čtyři let, pochází ze starého irského rodu, plukovník, služebně nejstarší, věcný, vypočítavý a mazaný jako liška. Krve se rozhodně neštítí a je zvyklý na boj. Roku 1632 z najatých Irů vytvoří dragounský pluk a slouží jako Valdštejnův důstojník. Jeho zásluhy jsou oceněny nejvýše, od císaře Ferdinanda II. za účast na spiknutí získává Valdštejnovo panství Doksy, Bernštejn a Deštná, dále zlatý řetěz, hodnost komořího a povýšení do hraběcího stavu. Šlechtického titulu si ale Walter Buttler mnoho neužil, umírá 25. prosince v Schorndorfu, zřejmě na zranění z předchozí bitvy. Svého generalissima, na jehož smrti měl lví podíl, přežil na den přesně o 10 měsíců.

### John Gordon

Třicet dva let, skotské národnosti, jako mnozí se do Čech dostal žoldnéřskou cestou, lidsky i vojensky nevýrazný, velitel města Chebu. Za „vykonanou práci“ je též císařem obdarován panstvími Valdštejna, a to Skřivany a Smidary. Poté se Gordon ztratí na evropských bojištích tak dokonale, že o něm přicházejí ty nejprotichůdnější zprávy. Zmizí v propadlých dějin i času.

### Walter Leslie

Sedmadvacetiletý Skot ze starobylého šlechtického rodu, který má statky v hrabství Aberdeen a rodové heslo zní „Pevně uchop“. Tomu se tedy rozhodně mladý dravec Leslie nezpronevřuje, projevuje podivuhodné intrikánské vlohy a nepochybně je schopnější než Gordon, kterého jako velitele Chebu zastupoval. Jeho odměnou je povýšení na plukovníka, bývalé Trčkovo Nové Město nad Metují a statky ve Štýrsku. Další společenský vzestup ho potkává sňatkem s hraběnkou Annou z Dietrichsteina, následně získáním titulu říšských hrabat a dosažením hodnosti polního maršála. Uplatňuje se i v diplomacii. V Novém Městě nad Metují zanechává Walter Leslie výraznou stopu, ihned zahajuje přestavbu zámku za účasti významného barokního architekta Carla Luraga a přikazuje, aby zvláštní pozornost byla věnována kapli. Ta je v poměru k zámku neobyčejně velká, prostorná, bohatě zdobená a má přesah do dvou pater. Je to úlitba Bohu a Leslie se tak snaží ulevit svému svědomí. Novoměstským poddaným odpouští dluh do vrchnostenské pokladny, neboť ví, že město je vyčerpáno válkou, navíc potvrzuje staré výsady a přidává nové. Na svém panství se ale mnoho nezdržuje, žije i ve Vídni a věnuje se svým vojenským a diplomatickým povinnostem. Jeho vrcholným posláním je diplomatická mise na sultánově dvoře v Cařihradu, kde pobývá téměř rok a jako osvědčený diplomat, hájící křesťanský svět, se poté stává rytířem řádu Zlatého rouna. Maršál Walter hrabě Leslie umírá bez mužského potomka ve věku šedesáti let ve Vídni na malárii, a jeho majetek dědí bratr Alexander Leslie, 14. baron z Balquhainu. Kuriozitou a ironií osudu je, že v jedné z příštích generací se kruh uzavírá tím, že příslušník rodu Leslie si za manželku bere členku rodu Valdštejn.

## TRIUMVIRÁT – GALLAS, PICCOLOMINI, ALDRINGER

Všichni tři Albrechtovi z Valdštejna vděčí za mnohé. Jsou mu zavázáni za vojenskou kariéru, za mocenský vzestup i postavení u dvora. Jejich přední úloha ve valdštejnské tragédii je císařem náležitě oceněna. Zahrnuje je tituly a bohatstvím. Nejen je, ale i další generály, maršály, vachmistry, dvorské vojenské rady a osobní nepřátele Valdštejna, kteří se snaží těžit z jeho konce a urvat co se dá. Ti všichni bohatě kořistí z bývalých majetků Valdštejna, Trčky, Kinského, Niemanna a Illova. Například Rudolf hrabě Colloredo dostává Opočno a statky Doubravice s Frymburkem, maršál Jindřich Šlik získává Kopidlnu a Velíš, dvorský válečný rada Rudolf Tiefenbach se usazuje v Jičíně a Nové Pace. Generál Mikuláš Desfourse, o kterém Valdštejn kdysi prohlásil, že je to největší a nejnestydatější zloděj v armádě a který díky Valdštejnovi už vlastní Hrubý Rohozec, po jeho smrti shrabuje ještě panství Semily.

### Jan Matyáš Gallas

Padesát let, mocichtivý cizí válečník, který se do Čech dostal z Trident-ska, kde má rodina svoji domovinu. Místo Valdštejna se stává novým vrchním velitelem císařských vojsk a jeho podílem za „odvedenou práci“ jsou bývalá Valdštejnova panství Frýdlant, Liberec, Smiřice a Hoříněves, dále několik tvrzí a desítky vesnic. Celková hodnota asi milion zlatých (v přepočtu na dnešní měnu se dá na místo milionu dosadit miliarda). Svoji kariéru přitom Gallas začíná jako páže a podkoní, jelikož lepší vyhlídky do života nemá. Poté ale vstupuje do vojska a hned od počátku má štěstí. Je velitelem pěšáků, když si jeho válečnického talentu povšimne Albrecht z Valdštejna a v císařské armádě mu uděluje hodnost generála. Po dobytí Stínavy r. 1633 podá Valdštejn návrh, aby Gallas byl jmenován jeho stálým zástupcem, tedy druhou nejvyšší osobností v armádě. Císařský souhlas je jen formalitou. Po zavraždění Valdštejna se Gallas nachází na vrcholu své kariéry a slávy, ale po pěti letech vojenských neúspěchů se ocitá ve výslužbě. Za svou velkou loajalitu habsburskému domu se ještě dvakrát stává vrchním velitelem, ale následují další prohry. Je mu padesát devět let, když společensky zneuznaný a zdravotně zlomený v dubnu 1647 zemře. Pohřben je v rodném Tridentu.



Ottavio Piccolomini

### Ottavio Piccolomini d'Arragona

Pětatřicetiletý Ital, v armádě sloužící jako velitel tělesné stráže Albrechta z Valdštejna, mající jeho plnou důvěru. A to hlavně z toho důvodu, že konstelace hvězd při jejich narození byla shodná, čemuž Albrecht přikládal zásadní význam. Piccolominimu nelze upřít statečnost v boji, zrovna tak jako virtuozitu politického zločince. I jeho kariéra je nerozlučně spjata s Valdštejnovou pomocí, jeho zásluhou se Piccolomini už v šestadvaceti letech stane plukovníkem. Za svoji roli ve spiknutí proti Valdštejnovi je Ottavio Piccolomini odměněn hodností polního maršála, panstvím Náchod a sto tisíci zlatými. Navíc se pletichami sobě vlastními zmocňuje i Valdštejnova pokladu. V císařském vojsku se nestane nástupcem Matyáše z Gallasu, jak doufá, ale na evropských bojištích si vede neobvykle

dobře a zúročuje všechny válečnické zkušenosti a dovednosti, kterým se od generalissima Valdštejna přiučil. Za svoje úspěchy získá španělský titul vévody z Amalfi a řád Zlatého rouna. Po vyhlášení míru mu císař píše děkovný dopis a posílá peněžitý dar. Piccolomini se usazuje na svém zámku v Náchodě, začíná ho přestavovat a žení se s bohatou a krásnou Marií Benignou Františkou Sasko-Lauenburskou. Z bývalých druhů ve zbrani je nejvíce v kontaktu se svým sousedem Waltrem Lesliem, novoměstským pánem. Putuje mezi nimi čilá korespondence, vyměňují si názory politické i soukromé. Vše se mu daří a zdá se, že se svým životem může být spokojen. Karty jsou však rozdány jinak. Přichází zpráva, že jeho jediný potomek a dědic, syn Silvio Josef, byl po bitvě u Jankova zákeřně zavražděn Švédy. Ottavio hrabě Piccolomini umírá v padesáti sedmi letech r. 1656 ve Vídni, jeho tituly dědí synovec.



Opočno zámek

### Jan Aldringer

Šestačtyřicetiletý císařův generál, podřízený Albrechtovi z Valdštejna. Na svou dobu neobyčejně vzdělaný a jako voják udatný, avšak příkrý, sobecký, úlisný a úskočný jako had. Valdštejnova záhuba mu vynesla hraběcí titul a z bývalého majetku Viléma Kinského panství Teplice, část panství Benešov s Dolním zámkem a několik statků. Aldringer pochází z německého Lotrinska a je jedním z nové generace plukovníků, kterým chce Albrecht z Valdštejna oživit svůj důstojnický sbor. Že je odvážný a všehoschopný Aldringer potvrzuje i při bojích u italské Mantovy, kdy si jako válečnou kořist přivlastňuje rodinný poklad mantovského vévody s jeho vzácnou knihovnou. Aldringer a Gallas jsou veliteli Valdštejnova sboru v Itálii a zatímco jejich vojsko plní mantovskou krajinu, oba generálové se pouštějí do vášnivého dobrodružství s dcerami hraběte de Arco. Poté se konají dvě slavné svatby a Gallas s Aldringerem se stávají švagry. Polní maršál Jan Aldringer je v té době nejvýznamnějším příslušníkem císařské generality, nad ním stojí už jen generalissimus vévoda z Valdštejna, se svým obrovským věhlasem a nezměrným bohatstvím. Nový císařem darovaný majetek za likvidaci Valdštejna, Aldringer nikdy nespasil. V červenci r. 1634 vytrvale odolává švédským jednotkám při bojích na středním Dunaji. Císařská armáda však utrpí porážku a sám Jan Aldringer je poté za nejasných a záhadných okolností zastřelen (stejně jako syn Ottavia Piccolominiho po bitvě u Jankova). Polní maršál Jan hrabě Aldringer přežil generalissima Albrechta vévodu z Valdštejna o pět měsíců.

### DOVĚTEK

Navždy zmizela rozsáhlá, prosperující a bohatá enkláva Valdštejnova panství. Byla rozchvácena a znehodnocena ziskuchtivými generály a dalšími mocipány, přizpůsobil se, kdo mohl. Valdštejn sám se ale stal mýtem a vstoupil do dějin. Jeho stín zůstal a žil v politických úvahách, ve vojenských koncepcích i v lidovém povědomí.

### Olga Hrdinová

# Pozvánky z Kulturního střediska Dvorana

Kulturní středisko Dvorana vás co nejrůzněji zve na následující kulturní akce v období srpen až prosinec 2019:

## 24. 8. od 13 hodin – ROZLOUČENÍ S PRÁZDNINAMI

Tradiční akci pořádá Cyklozastávka U Apače ve spolupráci s Kulturním střediskem Dvorana.

Program bude upřesněn – vstup volný.

## 5. 9. od 19 hodin – ANDREA TÖGEL KALIVODOVÁ a BONI PUERI

Koncert přední české mezzosopranistky a chlapeckého pěveckého sboru z Hradce Králové. Kaple Zjevení Páně – vstupné 450 Kč, předprodej bude zahájen 10. 6. 2019.

## říjen – NA TO VEMTE JED! – Zábavná talk show

s Naďou Konvalinkovou, Lilian Malkina a Tomášem Bartákem.

Herečka Naďa Konvalinková v pořadu poradí, jak na diety, povypráví o svých začátcích u divadla i filmu, manželství s Oldřichem Kaiserem, kamarádství s Jiřím Lábusem a Květou Fialovou. Lilian Malkina se ráda podělí o to, jaké je hrát v Rusku, o procestování celého světa, o Koljovi a cestě k nám a životě v Čechách. Tomáš Barták pořad celý moderuje a zazpívá několik písní, které obě dámy mají rády. KD Dvorana (vstupné, termín a datum předprodeje budou upřesněny)

## 1. 10. od 16.00 hodin – POPELKA NA CIBULCE

Zábavná talk show s Evou Hruškovou, Janem Přeučilem a moderátorem Alešem Cibulkou pořádaná v rámci oslav Dne seniorů. Letos je to neuvěřitelných 50 let, kdy vznikla první československá, ještě černobílá podoba Popelky s Evou Hruškovou a Jiřím Štědrým v hlavní roli.

KD Dvorana (vstupné a datum předprodeje budou upřesněny)

## 5. 10. – ZÁMECKÉ PODZIMNÍ SLAVNOSTI

Řemeslné trhy, ukázky řemesel, nabídka regionálních potravin a zábava pro celou rodinu na nádvoří zámku ve Smiřicích. Program je v jednání.

## 18. 10. od 19.00 hodin – COMMEDIA FINITA

Velice úsměvné povídky s autentickými ukázkami světových árií operní zpěvačky Emy Destinové. Viktorie Hradská mistrně vykreslila poslední léta života velké pěvkyně, které trávila v Čechách, očima čtyř žen, učitelky hudby, uklízečky, placené společnice a komorné. Čtyři monology plné závisť, žárlivosti, nepochopení, v podání známých hereček, nám vtípnou formou ukazují stále přítomnou českou malost, která potírá velké talenty... Hrají: Kateřina Macháčková, Lucie Kožinová, Valerie Zawadská, Anna Kulovaná a Karel Soukup.

KD Dvorana (vstupné a datum předprodeje budou upřesněny)

## 25. 10. od 19.00 hodin – RETRO ZÁBAVA s hity 70.– 90. let

Retro ceny, dobová tombola. KD Dvorana – vstupné 150 Kč (datum předprodeje bude upřesněn)

## 9. 11. od 20.00 hodin – SVATOHUBERTSKÁ MYSLIVECKÁ ZÁBAVA

V KD Dvorana pořádá Myslivecký spolek Labská rovina ve Smiřicích. Prodej vstupenek si bude zajišťovat myslivecké sdružení, informace na tel. č. 604 457 033 (p. Hojný).

## 23. 11. od 10 do 17 hodin – VÁNOČNÍ TRHY

Pestrá nabídka vánočního zboží a výrobků uměleckých řemesel.

KD Dvorana – vstupné dospělí 30 Kč a děti 3–15 let 10 Kč.

## 29. 11. od 19 hodin – TRAVESTI SHOW skupin KOČKY a TECHTLE MECHTLE

KD Dvorana Smiřice (program, vstupné a datum předprodeje budou upřesněny)

## 4. 12. od 16 hodin – TVOŘIVÁ DÍLNA BARBORKA

Rezervujte si včas vstupenky na tvořivou dílnu, na které si budete moci vyrobit vánoční dekorace opět pod vedením zkušené lektorky paní Věry Dvořáčkové. KD Dvorana – vstupné 60 Kč (datum předprodeje bude včas upřesněn)

## 5. 12. od 17 hodin – MIKULÁŠ

Zábavný podvečer s Mikulášem a jeho doprovodem, tentokrát v KD Dvorana! Vstup volný, program je v jednání.

## 7. 12. od 19 hodin – VÁNOČNÍ KONCERT MAGDY MALÉ

Vystoupení přední české zpěvačky. V programu zazní vánoční písně, koledy a další hity, včetně známých muzikálových melodií. Kaple Zjevení Páně (vstupné a datum předprodeje budou upřesněny)



## 14. 12. od 19 hodin – VZHŮRU DOLŮ

Jakub Zindulka navázal na úspěšnou hru Fanny agentury „Zmýlená neplatí“ volným pokračováním, komedií Vzhůru dolů. Hrají: Dana Homolová, Milena Steinmasslová, Michaela Sejnová a Jakub Zindulka. KD Dvorana (vstupné a datum předprodeje budou upřesněny)

## 18. 12. od 19 hodin – VÁNOČNÍ KONCERT JAROSLAVA SVĚCENÉHO

Kaple Zjevení Páně (vstupné a datum předprodeje budou upřesněny)

## prosinec – ČESKO ZPÍVÁ KOLEDY

Máte rádi koledy? Chcete si je zazpívat společně s jinými lidmi a užít si klidnou chvíli v adventním čase? Přijďte se vánočně naladit, společně si zanotovat a ochutnat svažák na náměstí Míru ve Smiřicích. Podruhé se s Deníkem připojíme k celostátní akci. Přesný termín konání bude znám v průběhu listopadu.

Pokud nejsou u uvedených akcí stanoveny termíny předprodeje vstupenek a výše vstupného, budou včas zveřejněny v kalendáři akcí na webu [www.mestosmirice.cz](http://www.mestosmirice.cz). Kulturní středisko Dvorana si vyhrazuje změnu programu nebo termínů akcí.

Podrobné informace získáte na tel. 602 316 525.

Na setkání s Vámi se těší

Renata Chmelařová, kulturní referent KS Dvorana Smiřice

# KURZ TANCE A SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ 2019

bude probíhat každý čtvrtek od 12. září 2019  
vždy od 19 hodin v KD Dvůrka ve Smitčích pod vedením  
tanečních mistrů Tomáše a Kateřiny Chmelových.

**Kurzovné:**

1 400 Kč jednotlivec, 2 600 Kč taneční pár, 500 Kč garde

Přihlášky je možno podat do 15. 7. 2019  
v Městském informačním centru Smitčice, Palackého 125,  
tel. 602 316 525, e-mail: kultura@mestosmirice.cz



**EDUMED**  
...staráme se o vaše zdraví...

## DENZITOMETRIE

### VYŠETŘENÍ KOSTÍ V JAROMĚŘI



Denzitometrie je moderní vyšetřovací metoda ke stanovení  
hustoty kostní tkáně, k posouzení pevnosti kostí, předcházení  
zlomenin a pro včasné zahájení léčby osteoporózy.

Vyšetření v naší ambulanci je možné provést:

- **na základě doporučení odborného lékaře**  
s plnou úhradou pro pojištěnce všech zdravotních  
pojišťoven kromě OZP (207)
- **na vyžádání pacienta**  
cena základního vyšetření (měření v jedné oblasti) je  
300 Kč. U České průmyslové zdravotní pojišťovny a  
Zdravotní pojišťovny Ministerstva vnitra možnost  
následného proplacení v rámci preventivních programů

**KARDIOLOGICKÁ, DIABETOLOGICKÁ A INTERNÍ AMBULANCE**

**Dr. Ed. Beneše 191, 551 01 Jaroměř (budova polikliniky)**

telefon: 491 727 920, mobil: 722 190 777

objednání denně 7 - 15 hodin

**TANEČNÍ KURZY**  
**PRO DOSPĚLÉ – začátečníky**  
pod vedením tanečních mistrů Tomáše a Kateřiny Chmelových  
Tančíme vždy čtvrtek od 3. října do 15. listopadu 2019 od 20 hodin.  
Kurzovné 1 800 Kč za pár.  
Přihlášky, které jsou ke stažení z webu  
www.mestosmirice.cz (odkaz kultura a volný čas),  
přijímáme v písemné či elektronické podobě  
nejpozději do 9. září 2019 na adrese  
Kulturní středisko Dvůrka, s.r.o., Palackého 124,  
503 03 Smitčice, e-mail: kultura@mestosmirice.cz.  
Informace na tel. 2. tel. 602 316 525.

## Zpravodaj Smitčic, Rodova a Holohlav

Vydává město Smitčice, Palackého 106, 503 03 Smitčice, tel. 495 809 010, www.mestosmirice.cz

Evidenční číslo: MK ČR E 16060

Redakční rada: Ilona Hušáková, Leona Rousková

Příspěvky zasílejte na adresu: Městská knihovna Smitčice, Zámek 1, e-mail: knihovna@mestosmirice.cz

Grafická úprava: Ing. Vladimír Prachař, grafické studio Náchod. Tisk: Integraf, s.r.o., Myslbekova 273, Náchod

Vychází 2x ročně (v červnu a v prosinci). Cena 1 výtisku 20 Kč. Náklad tohoto čísla 350 ks.

Ve Smitčích a Holohlavech předplatitelům donáška až do domu.

Prodej: Tabák Palackého ul. Smitčice, Tabák Zemanova ul., MěÚ Smitčice – podatelna a Městské informační centrum Smitčice.

Uzávěrka příspěvků pro číslo Zpravodaje 2/2019 – 11. 11. 2019.

Redakční rada se neztotožňuje s obsahem uveřejněných článků. Tiskové chyby vyhrazeny.

## Proměny Smiřic



*foto: Přemysl Andrýs*

Zatímco hlavní silnice směrem na západ od Mlýnského náhonu má již nový povrch a upraveno je také bezprostřední okolí, východní část ještě rekonstrukce čeká.

Prozatím ji předchází stavební úpravy vodovodu a kanalizace na křižovatce u Dvorany.



*foto: Ladislava Reichová*